

Projekt

z dnia 16 maja 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia 23 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2024-2030”

Na podstawie: art. 12 pkt 9c w zw. z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 475) na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Pomocy Społecznej,

Rada Miasta Rybnika
uchwala

§ 1. Przyjąć „Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2024-2030” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rybnika.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Rybnika
z dnia 23 maja 2024 r.

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO
RYNKU PRACY DLA MIASTA RYBNIKA NA LATA 2024-2030

POWIATOWY URZĄD PRACY
W RYBNIKU
OPRACOWANO GRUDZIEŃ 2023

REDAKCJA:
JACEK ŻYRO
MAŁGORZATA BĄK
MICHALINA PIECHACZEK

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Rybnika i powiatu rybnickiego.	3
1.1. Uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne i edukacyjne.....	4
1.1.1. Ogólna charakterystyka Rybnika.....	4
1.1.2. Ogólna charakterystyka powiatu rybnickiego	5
1.1.3. Ludność	6
1.1.4. Migracje	9
1.1.5. Edukacja	11
1.2. Sytuacja na lokalnym rynku pracy	13
1.2.1. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych oraz struktura zatrudnienia.....	13
Przedsiębiorczość	13
Struktura zatrudnienia.....	20
1.2.2. Liczba i struktura zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy	22
Bezrobocie	23
Charakterystyka osób bezrobotnych	27
1.2.3. Liczba i struktura ofert pracy zgłaszanych do PUP Rybnik.....	37
2. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika ...	61
2. 1. Cel główny programu, kierunki działań i cele strategiczne	61
2.2. Harmonogram realizacji zadań	62
3. Efekty Programu	70
4. Źródła finansowania.....	70
5. Monitorowanie Realizacji Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2024-2030	70
6. Postanowienia końcowe	75
Bibliografia	76
Netografia.....	77
Spis rysunków, wykresów i tabel	77

Wstęp

Opracowanie programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2024-2030 (zwany dalej Programem) obejmuje zadania zaplanowane do realizacji w kolejnych 7 latach. Celem opracowania i realizacji programu jest dążenie do aktywizacji zawodowej wszystkich osób bezrobotnych, szczególnie tych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, ograniczenie wykluczenia społeczno-zawodowego, umożliwienie mieszkańcom indywidualnej samorealizacji zawodowej.

Realizacja zadań zaplanowanych w niniejszym Programie zależy w dużej mierze od środków, jakimi Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku będzie dysponował w latach 2024-2030. Na wysokość budżetu składają się środki z Funduszu Pracy obliczone na podstawie algorytmu oraz na bieżąco pozyskiwane z rezerw ministra właściwego ds. pracy, urzędu marszałkowskiego, środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł. Należy dodać, że PUP realizuje również zadania związane z rehabilitacją zawodową osób z niepełnosprawnościami, w tym finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

1. Sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Rybnika i powiatu rybnickiego.

W zglobalizowanej gospodarce, lokalny rynek pracy jest ważną składową ogólnopolskiego, europejskiego, a także światowego rynku. Oznacza to, że procesy odbywające się na nich, mają większe lub mniejsze przełożenia na rynki lokalne. Oprócz ww. uwarunkowań, na miejscowy rynek pracy mają wpływ wzajemne zależności i oddziaływania poszczególnych podmiotów danego rynku, jego infrastruktura, kapitał ludzki, położenie geopolityczne, strategię rozwoju itp. Powyższy układ zmiennych w znacznym stopniu wpływa na dynamikę procesów dziejących się na danym terenie. Innymi słowy, świadome, celowe działania, poparte znajomością zasad kształtujących współczesny rynek, bez wątpienia pozytywnie wpływają na jego koniunkturę. Im mniejszy jest lokalny rynek (terytorialnie, gospodarczo, ekonomicznie, ludnościowo itp.), tym większe znaczenie ma umiejętna, przemysłana, poparta badaniami, pomoc i ingerencja instytucji pomocowych, takich jak urzędy pracy. Działania pozostawione swojemu biegowi mogą mieć niekorzystny wpływ na rozwój lokalnych zasobów ludzkich i gospodarczych.

Spotkanie się strony popytowej – pracodawców ze stroną podażową – potencjalnymi pracownikami, w każdej gospodarce wolnorynkowej przechodzącej przez poszczególne fazy koniunktury i dekonunktury gospodarczej, zwykle wywołuje tarcia i niedostosowania.

Są one zazwyczaj rozwiązywane poprzez współdziałanie i kompromisy poszczególnych aktorów sceny. Dochodzenie stron do wspólnych porozumień należy tutaj rozumieć, jako dostosowanie kwalifikacji, umiejętności, ze strony pracowników do potrzeb i wymogów pracodawców. Bardzo istotne są także działania pracodawców: współpraca ze szkołami, uczelniami, urzędami pracy, programy stypendialne, stażowe, prowadzenie szkoleń itp.

Można w tym miejscu zadać pytanie, czy jest możliwe pełne zharmonizowanie rynku pracy. Z pewnością nie całkowicie i to nawet w okresie prosperity. Należy jednak dołożyć wszelkich starań ograniczających - najbardziej szkodliwe i kosztowne - bezrobocie strukturalne.

Na lokalny rynek pracy ma wpływ wiele czynników i procesów wewnętrznych i zewnętrznych. Bez wątpienia znaczny wpływ na działania równoważące rynek pracy, mogą mieć kluczowi specjaliści z różnych instytucji rynku pracy, edukacji, przedsiębiorców, organizacji związkowych itp.

Bardzo ważnym ogniwem pośredniczącym pomiędzy obiema stronami miejscowego rynku pracy jest rybnicki urząd pracy. Mając na uwadze powyższe założenia, PUP Rybnik opracował Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2024-2030, którego celem jest identyfikacja podstawowych obszarów spójności między zapotrzebowaniem na odpowiednich pracowników ze strony pracodawców, a kwalifikacjami i umiejętnościami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Efektem opracowanego programu będzie zwiększenie efektywności zatrudnieniowej oraz zrównoważenie lokalnego rynku.

1.1 Uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne i edukacyjne.

Ważnym składnikiem lokalnego rynku pracy jest miasto: jego otoczenie, umiejscowienie, charakter, wielkość, rozwój gospodarczy itp. Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku swym zasięgiem obejmuje Rybnik (miasto na prawach powiatu) i powiat rybnicki. W celu uzyskania pełnego oglądu na specyfikę i złożoność działań Urzędu, dokonana poniżej analiza dotyczy również powiatu rybnickiego.

1.1.1 Ogólna charakterystyka Rybnika

Miasto Rybnik, położone jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego i stanowi główny ośrodek Aglomeracji Rybnickiej. Ma powierzchnię 148 km² i jest zamieszkiwane przez 131 744 tys. mieszkańców (stan na 31 grudnia 2022 r.)¹. Rybnik graniczy z następującymi miastami: Radlin, Rydułtowy (powiat wodzisławski), Żorami (miasto na prawach powiatu) oraz gminami Kuźnia Raciborska (powiat raciborski), Pilchowice (powiat gliwicki), Czerwionka-Leszczyny, Świerklany, Jejkowice, Gaszowice, Lyski (powiat rybnicki), Marklowice (powiat wodzisławski)². Rybnik stanowi węzłowy ośrodek aglomeracji rybnickiej i jest korzystnie zlokalizowany pod względem zasięgu bezpośredniego oddziaływania autostrady A1 (przebiegającej wzdłuż wschodniej granicy miasta) i pośrednio autostrady A4 (przebiegającej w odległości 15 km od północnych granic miasta). Uwarunkowania te stwarzają dogodne warunki rozwoju społeczno-gospodarczego.

¹ <https://bdl.stat.gov.pl>, [dostęp: 12.10.2023].

² *O mieście*, <https://www.rybnik.eu/miasto/o-miescie>, [dostęp: 12.10.2023].

Rybnik z górniczego ośrodka przemysłowego przekształcił się w nowoczesne centrum o dużym znaczeniu ekonomicznym, edukacyjnym i kulturalnym. Zmiany, jakie zaszły w tym czasie, bezpośrednio wpłynęły na aktualny wizerunek miasta, które jest postrzegane, jako wzorcowy model pomyślnie zakończonej restrukturyzacji.

Rybnik co roku zostaje doceniony przez jury Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej”. Podczas XVIII edycji za osiągnięcia z 2022 roku uplasował się na 23 miejscu w kategorii „Miasta na prawach powiatu”³.

Samorząd rybnicki doceniono również za innowacyjne podejście do zrównoważonego transportu zbiorowego oraz zakup autobusów elektrycznych i budowę ogólnodostępnej stacji zasilania pojazdów wodorem. Za te działania został nagrodzony pierwszym miejscem w 10 edycji konkursu Eco-miasto w kategorii Zrównoważona mobilność (miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców)⁴.

1.1.2 Ogólna charakterystyka powiatu rybnickiego

Powiat rybnicki leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. W obecnym układzie administracyjnym został utworzony 1 stycznia 1999 r. na mocy reformy administracyjnej. Jest to teren o powierzchni 224 km², zamieszkiwany przez 76 816 tys. ludności (stan na 31 grudnia 2022 r.)⁵. W jego obrębie znajduje się pięć gmin: Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany.

„Na terenie powiatu współistnieje przemysł i rolnictwo. Obszar powiatu, mimo iż położony w rejonie eksploatacji górniczej nie jest pozbawiony walorów przyrodniczych i turystycznych”⁶. Aktywny wypoczynek umożliwiają szlaki rowerowe łączące atrakcyjne dla zwiedzających miejsca: drewniane kościołki z XVI-XVIII wieku, zabytki techniki, żerowiska bobrów, pomniki przyrody. Należy podkreślić, że część gmin powiatu rybnickiego leży w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.

W ostatnich latach powiat bardzo prężnie się rozwija i jest miejscem atrakcyjnym dla inwestorów (przykładem może być otwarcie w Stanowicach fabryki amerykańskiej

³ Rzeczpospolita, *Ranking samorządów/Miasta na prawach powiatu*, <https://rankingi.rp.pl/rankingsamorzadow/2022/mnp>, [dostęp: 12.10.2023].

⁴ <https://www.rybnik.eu/dla-mieszkancow/aktualnosci/aktualnosc/rybnik-doceniony-za-zrownowazony-rozwoj> [dostęp 30.10.2023].

⁵ <https://bdl.stat.gov.pl> [dostęp 12.10.2023].

⁶ *Krótką charakterystyka powiatu rybnickiego*, <https://starostwo.rybnik.pl/powiat/> [dostęp 13.10.2023].

sieci Tenneco - jednego z największych producentów oryginalnych układów kontroli emisji spalin i systemów kontroli jazdy). Atutem powiatu jest usytuowanie w pobliżu sieci najważniejszych dróg krajowych, w tym autostrad A1 i A4⁷.

1.1.3 Ludność

Powiat rybnicki na koniec 2022 r. liczył 76 816 mieszkańców. Większość z nich, 50,7% (39 621 osób) stanowiły kobiety. W tym samym okresie miasto Rybnik liczyło 131 744 mieszkańców. Podobnie jak w powiecie ponad połowa to kobiety - ich liczba wyniosła 67 652 osób co daje 51,4%.⁸

Największą z gmin powiatu rybnickiego jest Czerwionka-Leszczyny. Na koniec 2022 r. zamieszkiwało ją, aż 52,5% mieszkańców powiatu. W pozostałych gminach liczba mieszkańców kształtuje się na poziomie nie wyższym niż 16,5% (gmina Świerklany). W gminie Lyski oraz w gminie Gaszowice mieszkało odpowiednio 12,7% oraz 12,9% mieszkańców powiatu. Najniższy procent mieszkańców odnotowano w gminie Jejkowice (5,4%).⁹ Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu przedstawiono na rysunku nr 1.

W analizowanym okresie liczba mieszkańców powiatu rybnickiego zmalała o 1 288 osób (-1,65%) w relacji do stanu z 31 grudnia 2018 r. Jediną gminą, w której zmniejszyła się populacja jest Czerwionka-Leszczyny. W pozostałych jednostkach administracyjnych powiatu odnotowano przyrosty populacji. Największy nastąpił w gminie Gaszowice o 1,91 % (186 osób).¹⁰ Dokładny rozkład migracji w mieście i powiecie rybnickim zostanie przedstawiony w dalszej części opracowania.

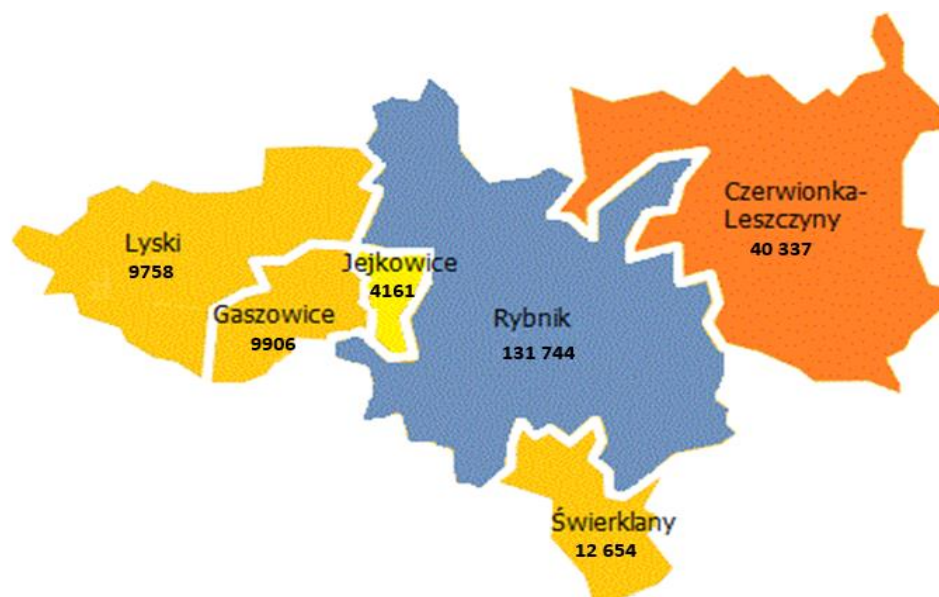
⁷ Tamże.

⁸ <https://bdl.stat.gov.pl>, [dostęp: 12.10.2023].

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże.

Rys. 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego i w Mieście Rybniku

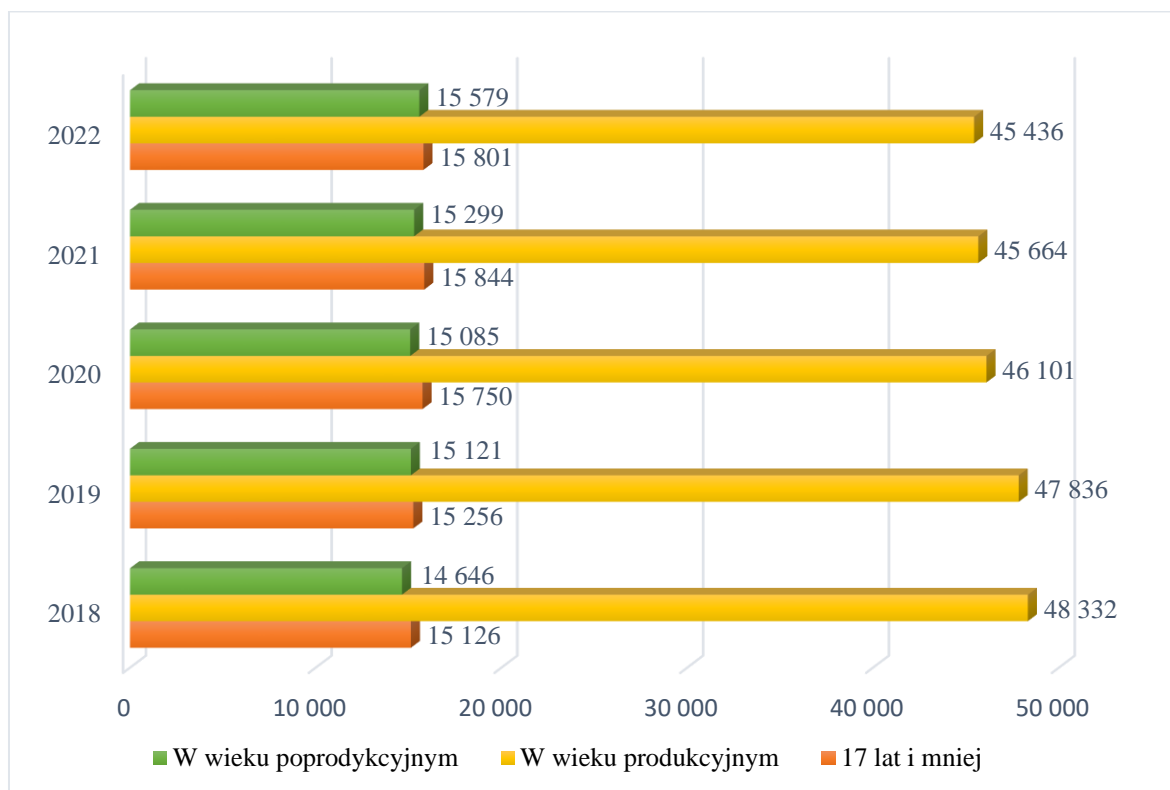
Stan na 31 grudnia 2022 r. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Analizując dane dotyczące populacji miasta Rybnika i powiatu Rybnickiego na przestrzeni lat 2018-2022 widać znaczący spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. W powiecie rybnickim różnica wynosi 2 896 osób. Warto dodać, że grupa ta stanowi 59,15% (45 436) całej populacji powiatu. Zwiększyła się natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Wzrosła ona o 933 osoby. Ta grupa wiekowa stanowi już 20,3% populacji powiatu rybnickiego. Niespodzianką jest zwiększenie ilości mieszkańców, która nie ukończyła 18 roku życia. W okresie porównawczym 2018-2022 wzrost tej grupy wyniósł 625 osób. Osoby młode do 17 roku życia stanowią zatem 20,6% populacji mieszkańców Powiatu rybnickiego¹¹. Szczegółowe dane zostały przedstawione na wykresie pierwszym¹².

¹¹ Tamże.

¹² Tamże.

Wykres 1. Struktura mieszkańców powiatu rybnickiego pod względem wieku w latach 2018-2022

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

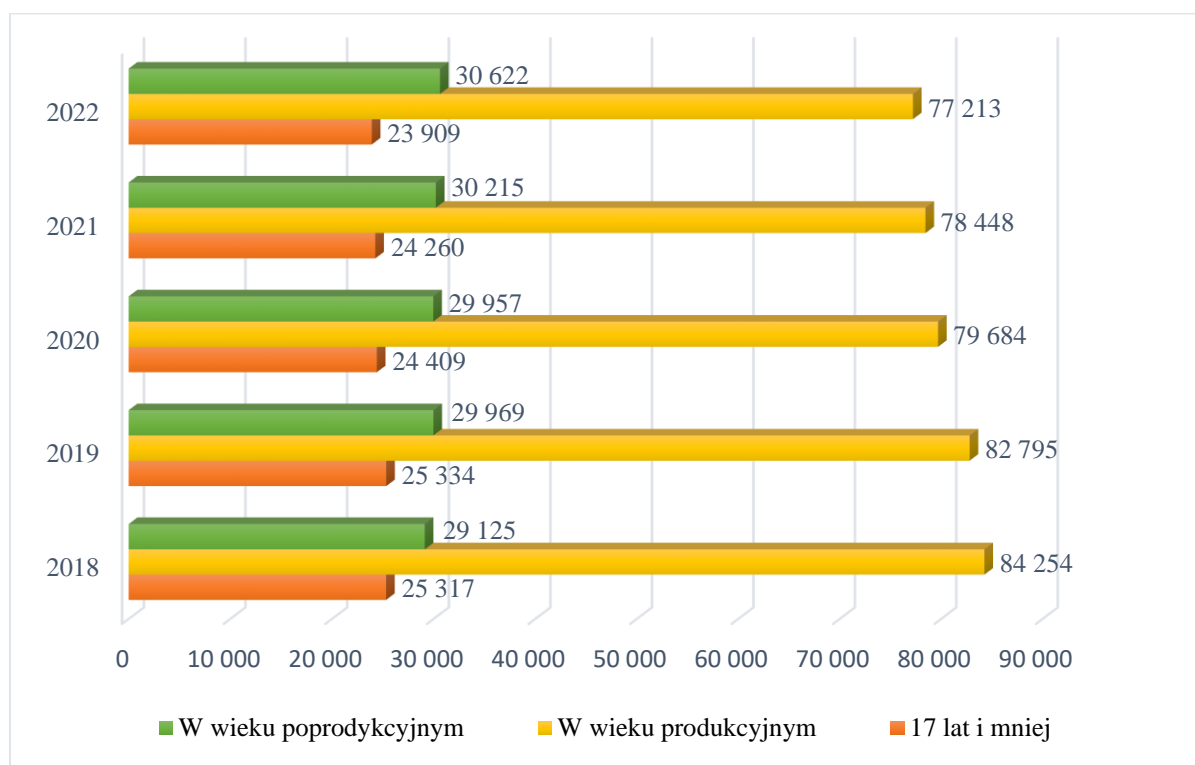
Podobnie kształtuje się sytuacja demograficzna w Rybniku. Na początku analizowanego okresu populacja osób w wieku produkcyjnym wynosiła 60,75%. Przez cały czas malała, aby na koniec grudnia 2022 r. osiągnąć wysokość 58,61% mieszkańców. Na przestrzeni pięciu lat, ich liczba zmniejszyła się o 7 041 osób. Natomiast populacja rybniczian w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 1 497 osób, by w 2022 r. wynieść 23,2%. W przeciwieństwie do powiatu rybnickiego liczba osób, które nie ukończyły 18 roku życia zmniejszyła się.

W porównaniu do 2018 roku spadła o 1 408 osób i stanowi 18,55% populacji¹³. Tak duży spadek może być w głównej mierze spowodowany migracją osób w wieku produkcyjnym z miasta na tereny wiejskie oraz wyjazdami zarobkowymi za granicę. Dokładny rozkład populacji miasta Rybnika przedstawiono na wykresie drugim¹⁴.

¹³ Tamże.

¹⁴ Tamże.

Wykres 2. Struktura mieszkańców Miasta Rybnika pod względem wieku w latach 2018-2022

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

1.1.4 Migracje

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są migracje, zarówno wewnętrzne - rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. W większości gmin powiatu rybnickiego na przestrzeni ostatnich lat (od 2018 do 2022 r.) saldo migracji było dodatnie. Wyjątkiem jest gmina Czerwionka-Leszczyny, gdzie ilość mieszkańców w omawianym okresie spadła o 1 856 osób (w 2018 r. wynosiła 42 193, a w 2022 r. 40 337). Na przeciwnym biegunie są gminy: Świerklany i Gaszowice, gdzie w analogicznym okresie liczba mieszkańców wzrosła o 245 i 186. W gminie Jejkowice przybyło ich 29, a w Lyskach 108. Wzrost we wszystkich tych gminach wyniósł 568 mieszkańców¹⁵.

Rybnik jako miasto na prawach powiatu w 2019 r. zanotowało wzrost liczby mieszkańców o 109 osób, czyli 0,14 punktu procentowego (pp.) populacji w porównaniu do 2018 r. Niestety w 2020 r. rozpoczęło się zmniejszenie ludności

¹⁵ Tamże.

w mieście, aby na koniec grudnia 2022 r. wynieść 131 744 osoby (różnica w porównaniu z 2018 r. wynosi 6 952 osoby)¹⁶. Szczegółowy rozkład danych dotyczący zmian ludności, który uwzględnia ekonomiczne grupy wieku przedstawiono poniżej.

Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku w latach 2018-2022

Wyszczególnienie	2018	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność ogółem	Liczba osób			wzrost/spadek (-) % 2018=100%			
Rybnik	138 696	131 744	-	0,14	-1,5	-1,66	-1,65
Powiat rybnicki	78 104	76 816	-	-0,43	-3,35	-4,16	-5,01
Czerwionka-Leszczyń	42 193	40 337	-	-0,17	-3,3	-3,92	-4,39
Gaszowice	9 720	9 906	-	0,8	0,55	1,03	1,91
Jejkowice	4 132	4 161	-	0,53	0,46	0,56	0,7
Lyski	9 650	9 758	-	0,04	0,66	0,62	1,08
Świerklany	12 409	12 654	-	0,62	0,68	1,38	1,97
W wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób			Udział w ludności ogółem %			
Rybnik	25 317	23 909	18,3	18,3	18,2	18,3	18,1
Powiat rybnicki	15 126	15 801	19,4	19,5	20,5	20,6	20,6
Czerwionka-Leszczyń	8 018	8 024	19	19,1	19,8	19,9	19,9
Gaszowice	1 982	2 125	20,4	20,7	21,6	21,5	21,5
Jejkowice	847	917	20,5	20,7	22,6	22,5	22
Lyski	1 616	1 853	16,7	16,8	18,6	18,9	19
Świerklany	2 663	2 882	21,5	21,5	22,5	22,9	22,8

¹⁶ Tamże.

W wieku produkcyjnym	Liczba osób			Udział w ludności ogółem %			
Rybnik	84 254	77 213	60,7	60	59,4	59	58,6
Powiat rybnicki	48 332	45 436	61,9	61,2	59,9	59,5	59,2
Czerwionka-Leszczyny	26 126	23 757	61,9	61,2	60,1	59,4	58,9
Gaszowice	5 909	5 813	60,8	9,9	58,8	58,8	58,7
Jejkowice	2 594	2 482	62,8	62	59,7	59,6	59,6
Lyski	6 104	5 917	63,3	62,4	60,1	60,7	60,6
Świerklany	12 409	12 654	61,2	60,8	59,6	59,2	59
W wieku poprodukcyjnym	Liczba osób			Udział w ludności ogółem %			
Rybnik	29 125	30 622	21	21,7	22,3	22,7	23,2
Powiat rybnicki	14 646	15 579	18,8	19,3	19,6	19,9	20,3
Czerwionka-Leszczyny	8 049	8 556	19,1	19,7	20,1	20,7	21,2
Gaszowice	1 829	1 968	18,8	19,4	19,6	19,7	19,9
Jejkowice	691	762	16,7	17,2	17,5	17,9	18,3
Lyski	1 930	1 988	20	20,7	20,5	20,4	20,4
Świerklany	2 147	2 305	17,3	17,7	17,9	17,8	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

1.1.5 Edukacja

Rybnik i powiat rybnicki są stosunkowo dużym ośrodkiem edukacyjnym zaspakajającym podstawowe potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Największa ilość szkół znajduje się w Rybniku. Ich szczegółowy podział przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Dane dotyczące szkolnictwa w Mieście Rybniku w roku szkolnym 2023/2024

Lp.	Rodzaj szkoły	Liczba
1.	Szkoły podstawowe, w tym dla dorosłych	34
2.	Licea ogólnokształcące, w tym dla dorosłych i prywatne	10
3.	Technika, w tym dla dorosłych i prywatne	7
4.	Szkoły branżowe I stopnia	7
5.	Szkoły branżowe II stopnia	2
6.	Szkoła przysposabiająca do pracy	1
7.	Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1
8.	Szkoły policealne	7

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Najważniejsze placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe to: Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Nr 5, Zespół Szkół Nr 6, a także Rybnickie Centrum Edukacji Zawodowej Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Praktycznego.

Na uwagę zasługuje jedyny w Polsce Zespół Szkół Wyższych, który tworzą zamiejscowe ośrodki największych uczelni regionu: Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach (wcześniej również Uniwersytet Śląski). Miasteczko akademickie zapewnia docelowo miejsca dla 2100 studentów, kształcących się na kierunkach technicznych, humanistycznym i ekonomicznym¹⁷. W mieście znajduje się także Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia oraz szkoła wielozawodowa Izby Rzemieślniczej.

Gmina Czerwionka-Leszczyny jako jedyna z gmin powiatu rybnickiego na swoim obszarze posiada szkoły ponadpodstawowe. W skład Zespołu Szkół w Czerwionce-Leszczynach wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I oraz II stopnia, Szkoła Policealna oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. Jest to dość bogata oferta edukacyjna dzięki której lokalna młodzież może uczęszczać do szkoły znajdującej się niedaleko jej miejsca zamieszkania. W tabeli 3 przedstawiono zbiorcze zestawienie szkół, które znajdują się na terenie powiatu rybnickiego.

Tabela 3. Dane dotyczące szkolnictwa w powiecie rybnickim w roku szkolnym 2023/2024

Lp.	Rodzaj szkoły	Liczba
1.	Szkoły podstawowe, w tym dla dorosłych	25
2.	Licea ogólnokształcące, w tym dla dorosłych i prywatne	2
3.	Technika	1
4.	Szkoła branżowa I stopnia	1
5.	Szkoła branżowa II stopnia	1
6.	Szkoła przysposabiająca do pracy	1
7.	Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1
8.	Szkoła policealna	1

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

¹⁷ <https://www.rybnik.eu/dla-mieszkancow/edukacja> [dostęp 29.08.2023].

1.2 Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Opisując lokalny rynek pracy należy przyrzeć się jego wszystkim głównym aktorom: pracodawcom, pracownikom, osobom poszukującym pracy.

Poprzez popyt na pracę rozumiemy zgłaszane przez pracodawców oferty pracy, czyli zapotrzebowanie na pracowników. Jest to zatem liczba osób, którą są gotowi zatrudnić, oferując im określone wynagrodzenie. Natomiast podaż to zasób siły roboczej, czyli ogół pracujących lub poszukujących zatrudnienia za określoną płacę. To wszystko jest nierozdzielnie połączone z popytem na dobra i usługi.

1.2.1. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych oraz struktura zatrudnienia

Poniżej przedstawiono strukturę podmiotów gospodarczych, które działały na terenie miasta Rybnika oraz powiatu rybnickiego na przełomie lat 2018-2023. Uwzględniono w nim podział terytorialny na gminy, a także poszczególne sekcje PKD, w których prowadzone były firmy z naszego regionu.

Przedsiębiorczość

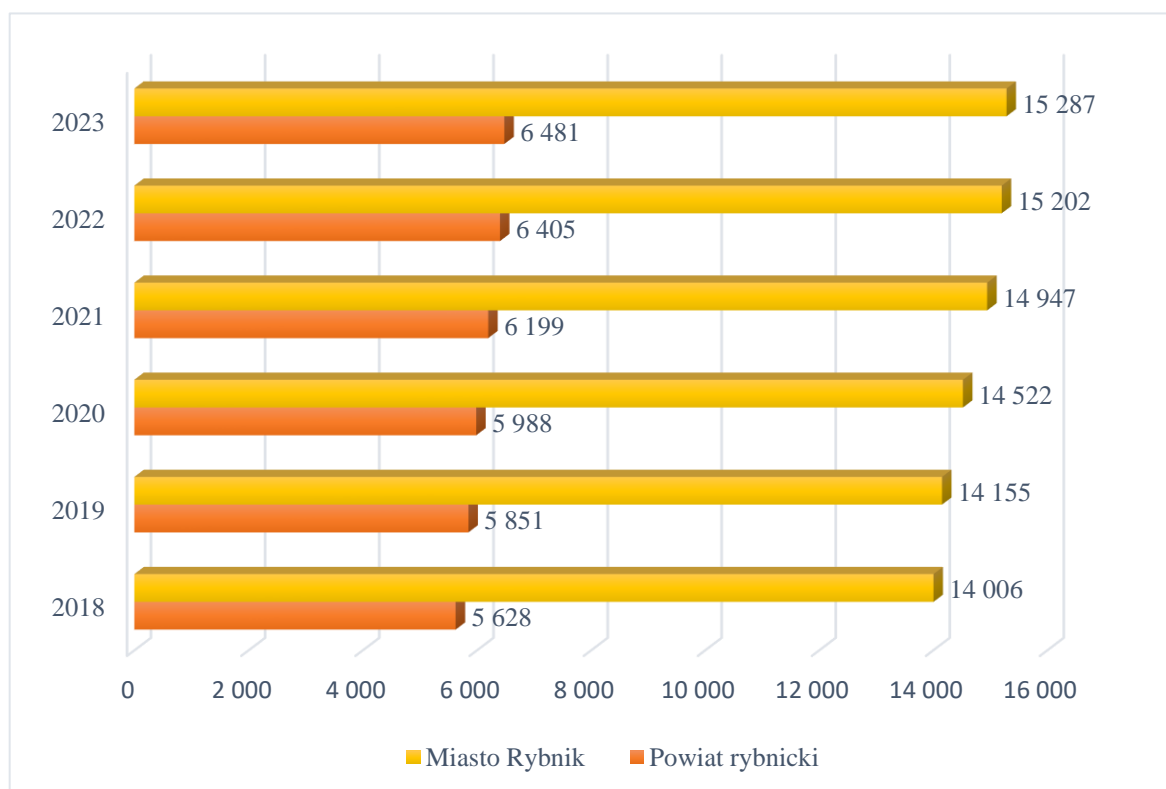
W okresie ostatnich pięciu lat znacząco wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarówno w Rybniku, jak i w powiecie rybnickim. W rejestrze REGON w 2018 r. zarejestrowanych było 14 006 podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie miasta Rybnika. Ich liczba z roku na rok sukcesywnie rosła, by 30 czerwca 2023 r. wynieść 15 287. Wzrost wyniósł 9,1 pp. - 1 281 firm w porównaniu do 2018 r¹⁸.

Trend wzrostowy jest widoczny również na terenie powiatu rybnickiego. W omawianym okresie liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 853, co daje wzrost o 15,5 pp. W 2018 r. według rejestru REGON na tym obszarze było zarejestrowanych 5 628 podmiotów gospodarczych, a na 30 czerwca 2023 r. - 6 481. Warto zwrócić uwagę, że największy przyrost zarówno na terenie miasta, jak i powiatu rybnickiego nastąpił w latach 2020-2021 w trakcie trwania pandemii Covid-19¹⁹.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Tamże.

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na przestrzeni ostatnich 5 lat

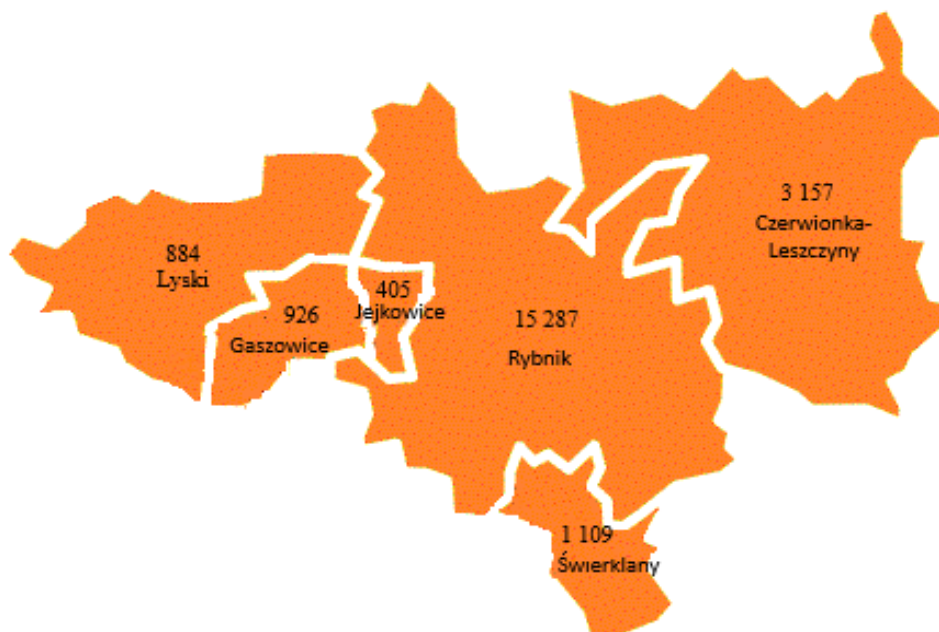
Stan na 30.06.2023 r. Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Rozkład liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie rybnickim jest wprost proporcjonalny do wielkości poszczególnych gmin. W największej z nich, czyli w Czerwionce-Leszczynach na dzień 30.06.2023 r. zarejestrowanych było 3 157 podmiotów gospodarczych, co stanowiło niemal połowę (48,7%) firm w powiecie rybnickim. Drugą w kolejności jest gmina Świerklany, gdzie było zarejestrowanych 1 109, co stanowi 17,1% podmiotów gospodarczych powiatu rybnickiego. W gminie Gaszowice w rejestrze REGON widniało 926 firm (14,3%), a w niewiele mniejszych Lyskach 884 (13,6%). Gminą z najmniejszą liczbą podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim oraz z najmniejszym wzrostem od 2018 r. pozostają Jejkowice – na dzień 30.06.2023 r. znajdowało się tam 405 podmiotów gospodarczych, co stanowi 6,3% ogółu²⁰.

Szczegółowy rozkład ilości podmiotów gospodarczych działających na terenie miasta Rybnika i powiatu rybnickiego znajduje się na rysunku nr 2.

²⁰ Tamże.

Rysunek 2. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz w Mieście Rybniku

Stan na 30.06.2023 r. Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Opisując pracodawców na lokalnym rynku pracy nie można pominąć podziału na sekcje PKD, czyli rodzajów prowadzonej działalności. Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych, zarówno w Rybniku, jak i w powiecie rybnickim jest handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G). Ten rodzaj działalności na koniec 2022 r. prowadziło 23% firm, zarówno w Rybniku, jak i w powiecie rybnickim. Drugą kolejnością jest sekcja F czyli budownictwo. W powiecie rybnickim to około 17,5 % firm, a w Rybniku niewiele mniej, bo 13,5%. Kolejne miejsce pod względem zarejestrowanych firm zajmuje sekcja C (przetwórstwo przemysłowe), powiat – 10,4%, Rybnik – 7,6%²¹. Warte uwagi jest także sekcja M, (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), która dzieli się na następujące podgrupy działające w różnych branżach:

- a) działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe,
- b) działalność firm centralnych; działalność związana z zarządzaniem,
- c) działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne,
- d) badania naukowe i rozwojowe,
- e) reklama, badanie rynku i opinii publicznej,

²¹ Tamże.

- f) działalność weterynaryjna,
- g) pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Na terenie powiatu rybnickiego ilość firm działających w jej ramach wyniosła 8%, a w Rybniku 10,6%. Ostatnią istotną sekcją jest S i T (pozostała działalność usługowa) 8,3% w powiecie, w porównaniu do 6,6% w Rybniku²².

Warto przyrzeć się również wzrostowi struktury podmiotów gospodarczych w przeciągu pierwszych sześciu miesięcy 2023 r. Największa zmiana w powiecie rybnickim nastąpiła w usługach (sekcja S i T) i wyniosła 21 firm co daje wzrost o 3,8 pp. Kolejną branżą, w której zwiększyła się ilość podmiotów gospodarczych jest budownictwo. Tu wzrost wyniósł 1,8 pp., co przekłada się na 18 firm. Choć największy wzrost procentowy (20 pp.) został zanotowany w sekcjach B i D to liczba nowo powstałych firm w obydwu wynosi po jednej²³.

Bardzo ważną zmienną na rynku pracy są rodzaje zamykanych działalności. Pokazują one w pewnym stopniu jakie trendy zatrudnieniowe będą w najbliższym czasie. W powiecie rybnickim największy spadek zanotowano w sekcji H (transport i gospodarka magazynowa), gdzie liczba firm zmniejszyła się o 9, co daje 2,1 pp. firm z tej sekcji. Ilość podmiotów gospodarczych zajmujących się działalnością związaną z kulturą (sekcja R) spadła o 5, czyli o 3,8 pp. Największy spadek procentowy nastąpił w sekcji E (dostawa wody; gospodarowanie ściekami, itd.), wyniósł on 6 pp., jednak w przełożeniu na liczbę działalności wyniósł 2 zamknięte podmioty gospodarcze. W przeciągu pierwszego półrocza 2023 r. nastąpił wzrost podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim o 1,1 pp.²⁴.

W Rybniku wzrost zarejestrowanych przedsiębiorstw nastąpił w sekcjach: L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) – 3,2 pp. (23 firmy), sekcja J (informacja i komunikacja) – 2,8 pp. (18 podmiotów) oraz sekcja N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) - wzrost o 1,3 pp. (6 przedsiębiorstw). Natomiast największy spadek odnotowała sekcja B (górnictwo i wydobywanie) - 13,3 pp. (2 przedsiębiorstwa), następnie sekcja D (wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych) - spadek o 5,3 pp. (1 firma) oraz sekcja E (dostawa

²² Tamże.

²³ Tamże.

²⁴ Tamże.

wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją)
 – spadek o 5,1 pp. – 2 podmioty. Ogółem liczba podmiotów gospodarczych w I połowie 2023 roku w Mieście Rybniku wzrosła o 0,5 pp. (81 podmiotów gospodarczych).
 Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli nr 4²⁵.

Tabela 4. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według sekcji PKD

Obszar działalności		Struktura podmiotów w powiecie w 2022		Przyrost w skali roku w powiecie do 30.06.2023		Struktura podmiotów w mieście w 2022		Przyrost w skali roku w mieście do 30.06.2023	
		N	%	N	%	N	%	N	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	111	1,7	2	1,8	122	0,7	0	0
B	Górnictwo i wydobywanie	5	0,1	1	20	13	0,1	-2	-13,3
C	Przetwórstwo przemysłowe	677	10,4	3	0,4	1181	7,6	19	1,6
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	0,1	1	20	18	0,1	-1	-5,3
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	33	0,5	-2	-6	37	0,2	-2	-5,1
F	Budownictwo	1002	17,5	18	1,8	2127	13,5	+17	0,8
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1509	23	-4	-0,2	3585	23	-29	-0,8
H	Transport i gospodarka magazynowa	429	6,6	-9	-2,1	795	4,9	4	0,5
I	Działalność związana z zakwaterowaniem	194	3	-2	-1	459	2,8	0	0

²⁵ Tamże.

	i usługami gastronomicznymi								
J	Informacja i komunikacja	220	3,3	7	3,1	659	3,9	18	2,8
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	126	2	10	8	389	2,4%	2	0,5
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	216	3,3	3	1,3	745	4,7%	23	3,2
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	527	8	9	1,7	1659	10,6 %	18	1,1
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	159	2,4	6	3,7	449	2,8%	6	1,3
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	41	0,6	0	0,0	40	0,2%	0	0,0
P	Edukacja	206	3,2	1	0,5	585	3,7%	0	0,0
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	268	4,1	9	3,5	927	6,4%	-1	-0,1
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	130	1,9	-5	-3,8	370	5,8%	-4	-1
S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	545	8,3	21	3,8	1041	6,6%	13	1,2
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0	0	0	1	0	0	0,
	Ogółem	6 405	100%	73	1,1%	15 202	100%	81	0,5%

Stan na 30.06.2023 r. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Warto przyjrzeć się również strukturze podmiotów gospodarczych według klasy wielkości. Zarówno w powiecie rybnickim, jak i w Rybniku przeważają mikro

przedsiębiorstwa (do 9 pracowników) stanowią odpowiednio: 96,5% i 96%. Należą do nich przede wszystkim firmy usługowe, biura rachunkowe, a także znaczna część branży beauty. Małe podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników, stanowią odpowiednio: 3% i 3,3%. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 osób stanowią 0,4% ogółu zarejestrowanych podmiotów w powiecie i 0,6% w Rybniku²⁶.

W porównaniu do stanu z 2018 roku w powiecie wzrosła liczba mikroprzedsiębiorstw o 836 podmiotów, co oznacza wzrost o 13,4 pp. Nieznacznie zwiększyła się ilość małych przedsiębiorstw (6 podmiotów, czyli 3,3 pp.) oraz średnich – 3 podmioty. Przybyło także jedno duże przedsiębiorstwo zatrudniające w przedziale 250-999 pracowników²⁷. Dokładne dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w powiecie rybnickim i Mieście Rybniku w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 5.

Tabela 5. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według klas wielkości

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie		Struktura podmiotów w mieście		Przyrost w skali roku w mieście	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Mikro przedsiębiorstwa	0-9 prac.	6236	96,5	836	13,4	14687	96	1376	9,4
Małe przedsiębiorstwa	10-49 prac.	184	3	6	3,3	497	3,3	-81	-16,3
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 prac.	29	0,4	3	10,3	92	0,6	14	15,2
Duże przedsiębiorstwa	250-999 prac.	5	0,1	1	20	10	0,09	-	-
	1000 i więcej prac.	-	-	-	-	1	0,01	-	-
Ogółem		6481	100	853	13,1	15287	100	1281	8,4

Stan na 30.06.2023 r. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

²⁶ Tamże.

²⁷ Tamże.

Struktura zatrudnienia

Omawiając rynek pracy warto także zwrócić uwagę na strukturę zatrudnienia. W tym opracowaniu zawarto jej podział według rodzaju PKD oraz płci. Porównano również dane z sytuacją, jaka panuje na śląskim i krajowym rynku pracy. Zestawiając dane z lat 2018 i 2022 widać jak zmienił się lokalny rynek pracy. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w powiecie rybnickim liczba pracujących wyniosła 29 181 osób. Od 31 grudnia 2018 r. ich liczba wzrosła o 17 164 osoby, co daje 142,8 pp. Wiąże się to zapewne z migracją ludności miejskiej na tereny wiejskie, a także ze zwiększeniem mobilności. Dla porównania w Rybniku liczba pracujących wzrosła o 9 263 osoby, co daje zwiększenie aktywnych zawodowo mieszkańców miasta o 23 pp.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gronie pracujących mieszkańców powiatu, aż 43,8% stanowiły kobiety. Wysoki wynik bo 44% zatrudnionych kobiet osiągnięto także w Rybniku. W obu przypadkach wyniki są zbliżone do aktywności zawodowej mieszkank województwa śląskiego, w którym to prawie 47% z nich jest aktywnych zawodowo. W poniższej tabeli znajdują się szczegółowe informacje dotyczące struktury zatrudnienia na tle kraju i województwa.

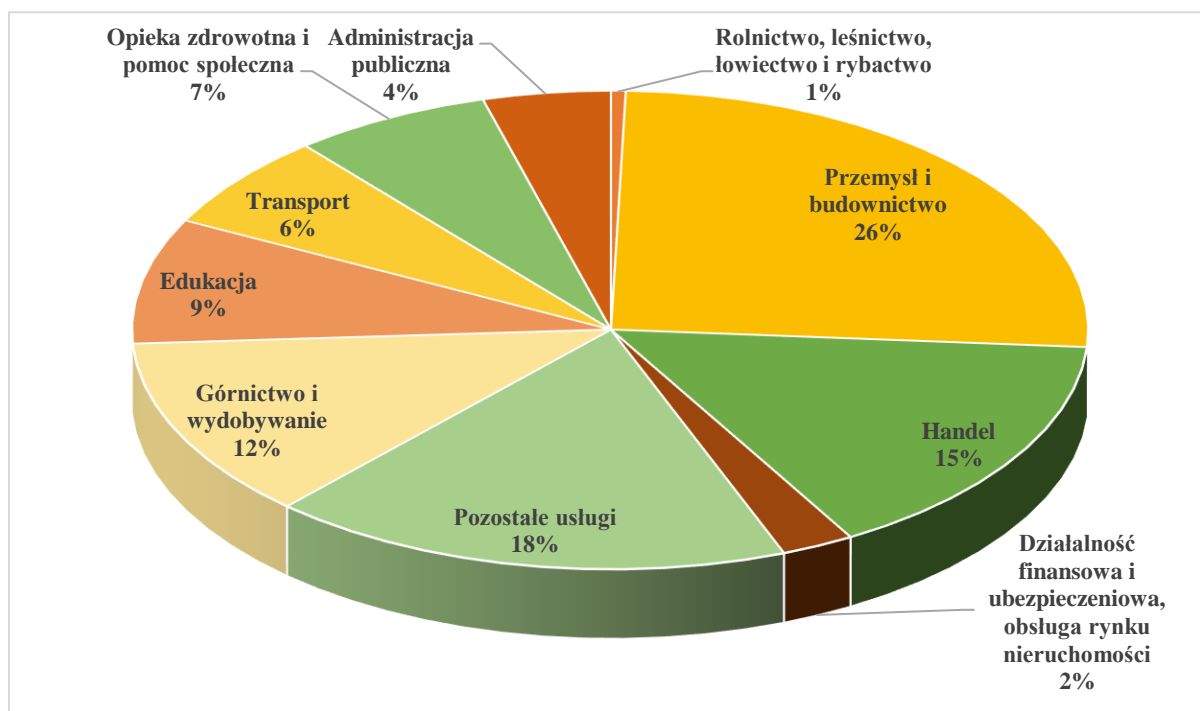
Tabela 6. Pracujący w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na tle kraju i woj. śląskiego według płci

Lokalizacja	Ogółem	Kobiety
Polska	15 099 853	7 127 496
woj. Śląskie	1 700 858	798 029
miasto Rybnik	49 807	22 331
powiat rybnicki	29 181	12 797

Stan na 30.06.2023 r. Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Najliczniejszą grupą pracujących w Rybniku według stanu na 31.12.2022 r. byli pracownicy sekcji przemysłu i budownictwa - 12 544 osób, co stanowi 26% ogółu. W dalszej kolejności znalazły się pozostałe usługi (8 633 osoby -18%), handel (7 567 osób – 15%), górnictwo i wydobywanie (5 993 osoby – 12%) . W pozostałych działach gospodarki pracowało nie więcej niż 9% ogółu zatrudnionych.

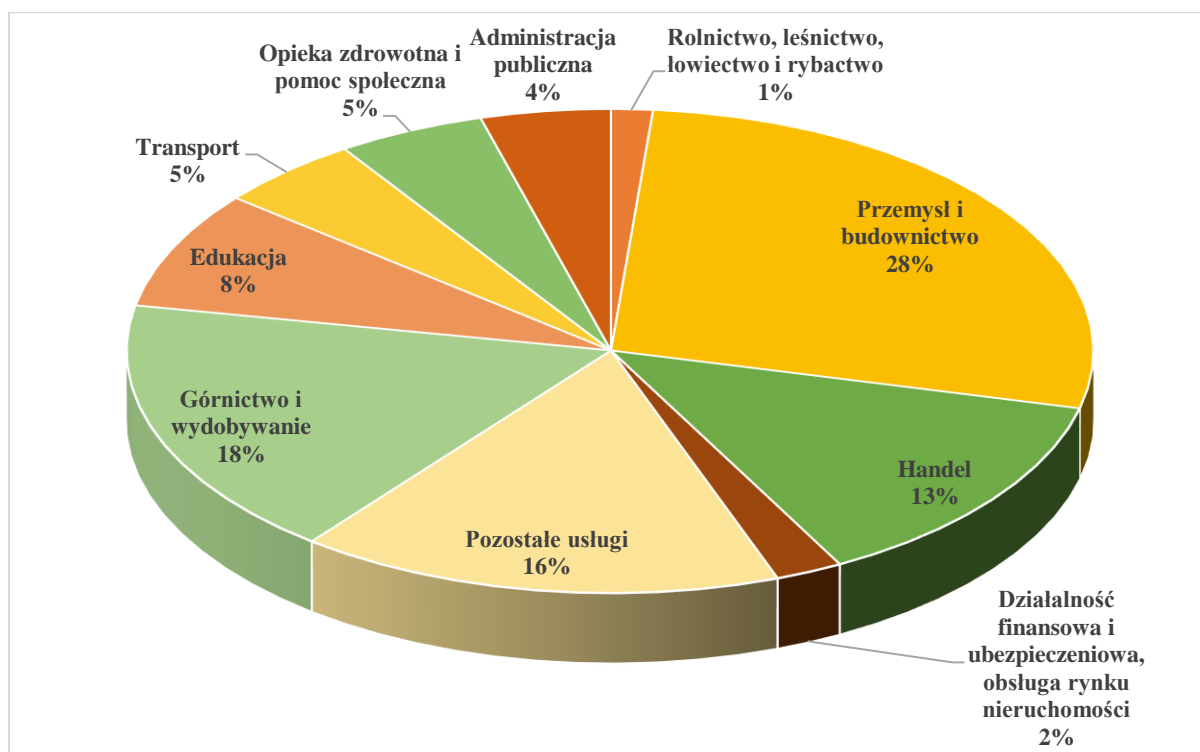
Wykres 4. Pracujący w Mieście Rybniku wg grup sekcji PKD

Stan na 31.12.2022 r. Źródło: Opracowanie PUP Rybnik na podstawie GUS.

W analogicznym okresie w powiecie rybnickim liczba pracujących wyniosła 29 181, z czego 44% stanowiły kobiety. Podobnie jak w mieście Rybniku największą grupę zatrudnionych zasilali pracownicy sekcji przemysłu i budownictwa - 8 012 osób, co stanowi 28% ogółu. W kolejnych najliczniejszych sekcjach PKD znajdują się górnictwo i wydobywanie (5 081 osób - 18%), pozostałe usługi (4 718 osób - 16%) oraz handel (3 888 osób – 13%). W pozostałych działach gospodarki pracowało nie więcej niż 8% ogółu zatrudnionych.

Wykres 5. Pracujący w powiecie rybnickim wg grup sekcji PKD

Stan na 31.12.2022 r. Źródło: Opracowanie PUP Rybnik na podstawie GUS.

1.2.2. Liczba i struktura zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy

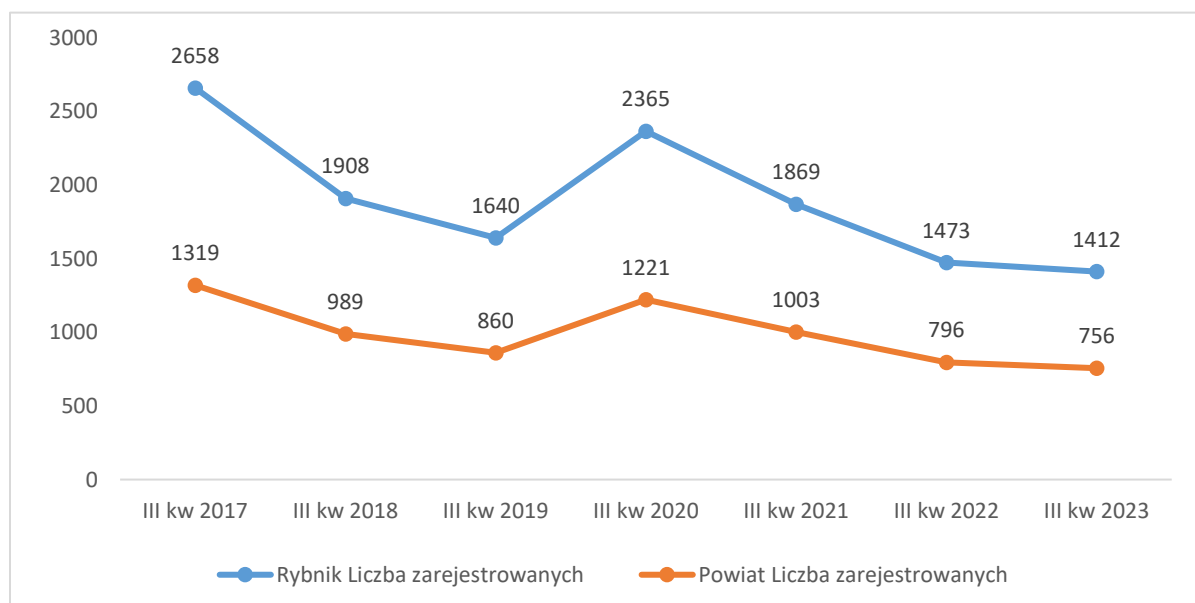
W ostatnich kilkunastu latach zmienił się dominujący sektor gospodarki Rybnika. Miasto, w którym lokalny rynek pracy tworzyły rodzinne firmy oraz trzy kopalnie, na skutek przeprowadzonych inwestycji, zmieniło się w centrum handlowo-usługowe. Likwidacja większości kopalń oraz przebranżowienie zakładów produkcyjnych spowodowały ogromne zmiany na rynku edukacyjnym i rynku pracy. Na początku lat 90-tych znacznie wzrosła liczba zarejestrowanych kobiet ze względu na likwidację kilku „sfeminizowanych” pod względem zatrudnienia firm. Z kolei likwidacja górniczych i okołogórniczych miejsc pracy miała wpływ na wzrost bezrobocia mężczyzn. Kryzys w latach 2000-2002 spowodował wzrost ogólnej liczby bezrobotnych, w tym osób z wyższym wykształceniem, prawie w każdym zawodzie i specjalizacji. Od roku 2017 bezrobocie systematycznie malało, aż do roku 2020, w którym nastąpił wzrost, spowodowany głównie pandemią koronawirusa. W następnych latach bezrobocie sukcesywnie malało, tworząc rynek pracownika. Obecnie mamy do czynienia z dynamicznie zmieniającym się rynkiem pracy, absorbującym coraz więcej pracowników, gospodarką opartą na wiedzy, wszechobecną digitalizacją,

przenikającymi się generacjami X Y Z. Malejące bezrobocie, o przeciwstawnej strukturze bezrobotnych - z jednej strony wykluczonych zawodowo, a z drugiej „cyfrowych tubylców”. Do tego dochodzi oczekiwanie pracodawców na szybką rekrutację i uzupełnienie wakatów, będących wynikiem dużej fluktuacji pracowniczey. Wszystkie wymienione powyżej czynniki mają duży wpływ na wielkość i strukturę bezrobocia. Lata doświadczeń Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku pozwoliły wypracować określone standardy i metody pozwalające na aktywną pomoc głównym podmiotom lokalnego rynku pracy. Poniżej zostanie przedstawiona analiza bezrobocia w Rybniku i powiecie rybnickim.

Bezrobocie

Na koniec III kwartału 2017 roku w powiecie rybnickim zarejestrowanych było 1 319 osób bezrobotnych, z czego 67,3% stanowiły kobiety. W przypadku Miasta Rybnika zarejestrowanych było 2 658 bezrobotnych, a 66,6% z nich stanowiły kobiety. W kolejnych latach bezrobocie malało, za wyjątkiem roku 2020, żeby na koniec III kwartału 2023 r. wynieść odpowiednio: powiat - 756 osób, z czego 63% to kobiety, Rybnik – 1 412 osób, w tym 62,8% kobiet. Szczegółowe dane prezentuje kolejny wykres.

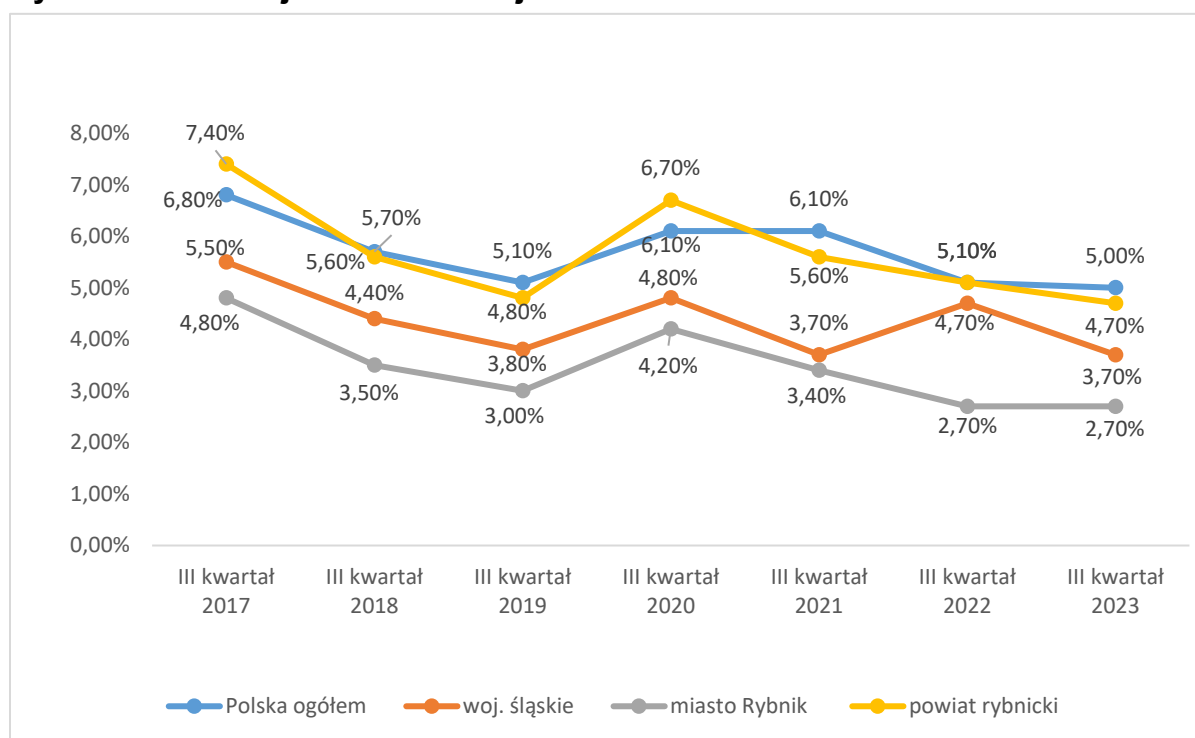
Wykres 6. Bezrobocie w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim wyniosła w III kwartale 2017 roku 7,4% podczas, gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w mieście Rybniku wynosił 4,8%. Dla porównania na terenie województwa oraz całego kraju bezrobocie wynosiło odpowiednio 5,5% i 6,8%. Od III kwartału 2018 do III kwartału 2019 utrzymywała się tendencja spadkowa. W roku 2020, stopa wzrosła w skali całego kraju, w tym województwa, Rybnika i powiatu, odpowiednio: 6,1%, 4,8%, 4,2%, 6,7%. Wzrost ten był wynikiem sytuacji związanej z pandemią koronawirusa. Po tym okresie nastąpił spadek stopy bezrobocia, zarówno w Rybniku, jak i powiecie, osiągając w 2023 r. poziom 2,7% i 4,7%. Podobna tendencja wystąpiła w skali województwa i kraju, odpowiednio: 3,7% i 5%. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje wykres nr 7.

Wykres 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na tle województwa i kraju

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Spadek liczby bezrobotnych w 2023 roku w porównaniu do roku 2022 został odnotowany w 5 gminach powiatu rybnickiego (wyjątek stanowi gmina Lyski – 0 osób) oraz Mieście Rybniku. Do największego spadku liczby zarejestrowanych, licząc proporcjonalnie do ogólnej liczby zarejestrowanych, doszło w gminie Jejkowice (18,2 pp., tj. 6 osób), następnie w Świerklanach (14,1 pp., tj. 12 osób), następnie

w Gaszowicach - 9,9 pp., 11 osób, w dalszej kolejności w Rybniku i Czerwionce-Leszczynach, odpowiednio: 4,1 pp. (61 osób), 2,2 pp. (11 osób). Powyższe dane zostały przedstawione na rysunku nr 3 i tabeli nr 7.

Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy i Miasto Rybnik

Stan na 30.09.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Tabela 7. Spadek liczby bezrobotnych w Mieście Rybniku i poszczególnych gminach w latach 2022-2023

Gmina Liczba os.	III kw. 2022 r.	III kw. 2023 r.	Spadek liczby osób	pp.
Czerwionka-Leszczyny	494	483	11	-2,2
Lyski	73	73	0	0
Gaszowice	111	100	11	-9,9
Świerklany	85	73	12	-14,1
Jejkowice	33	27	6	-18,2
Rybnik	1473	1412	61	-4,1

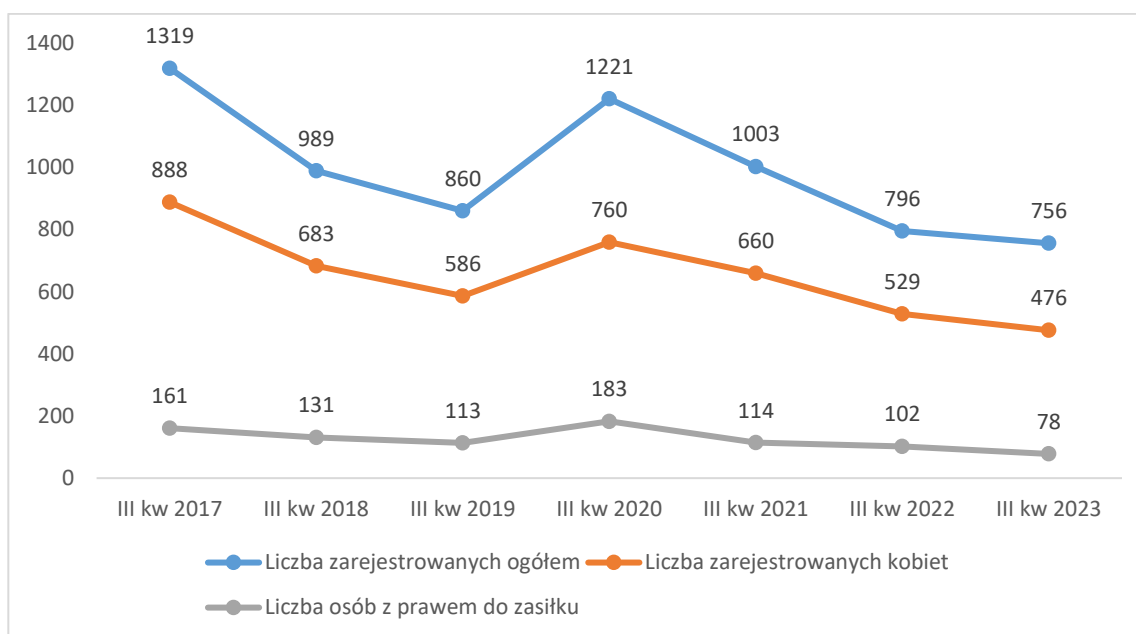
Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie powiatu systematycznie malała od III kwartału 2017 r. aż do III kwartału 2019 r. (spadek o 459 osób). W III kwartale roku 2020 liczba osób zarejestrowanych wzrosła do 1221 (wzrost o 361

osób w porównaniu do poprzedniego kwartału), by w następnych latach maleć do 756 osób w III kwartale 2023 r. (spadek o 465 osób w porównaniu do III kwartału 2020 r.).

Liczba bezrobotnych kobiet wykazywała bardzo podobny trend. Grupa osób uprawnionych do zasiłku w III kwartale 2017 roku wynosiła 161 osób i malała przez dwa kolejne lata, by wzrosnąć do 183 osób w III kwartale 2020 r. W następnych latach sukcesywnie malała, aż do 78 osób w III kwartale 2023 r. (spadek o 105 osób - w stosunku do III kwartału 2020 r.). Powyższe dane przedstawiono na wykresie nr 8.

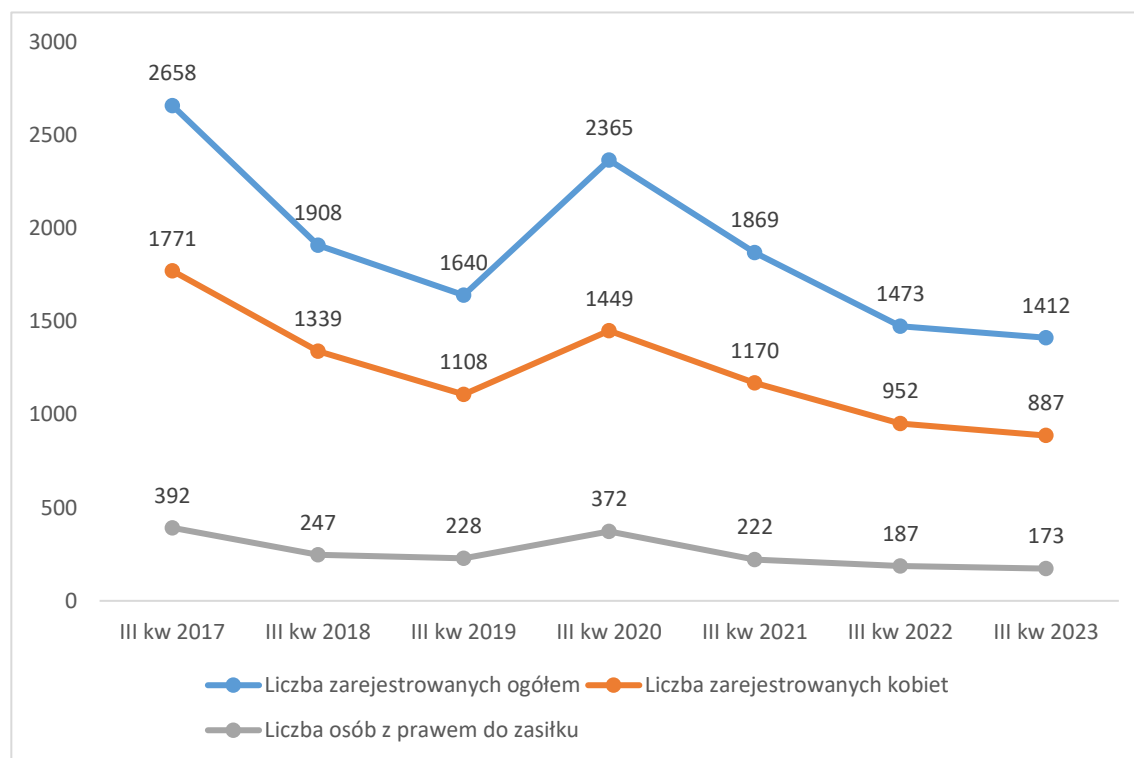
Wykres 8. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP Rybnik z terenu powiatu rybnickiego

Według stanu z końca III kwartału każdego roku. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy Rybniku.

Podobna sytuacja występowała w Mieście Rybniku. Spadek liczby zarejestrowanych ogółem, kobiet oraz osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych zmniejszał się od III kwartału 2017 r. aż do III kwartału 2020 r. (w tym okresie liczba osób bezrobotnych zwiększyła się do 2365). Potem ilość osób zarejestrowanych zaczęła spadać i osiągnęła wielkość: 1412 ogółem zarejestrowanych, 887 kobiet i 173 osób pobierających zasiłek. Szczegółowe informacje przedstawiono na wykresie nr 9.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP Rybnik z terenu Miasta Rybnika

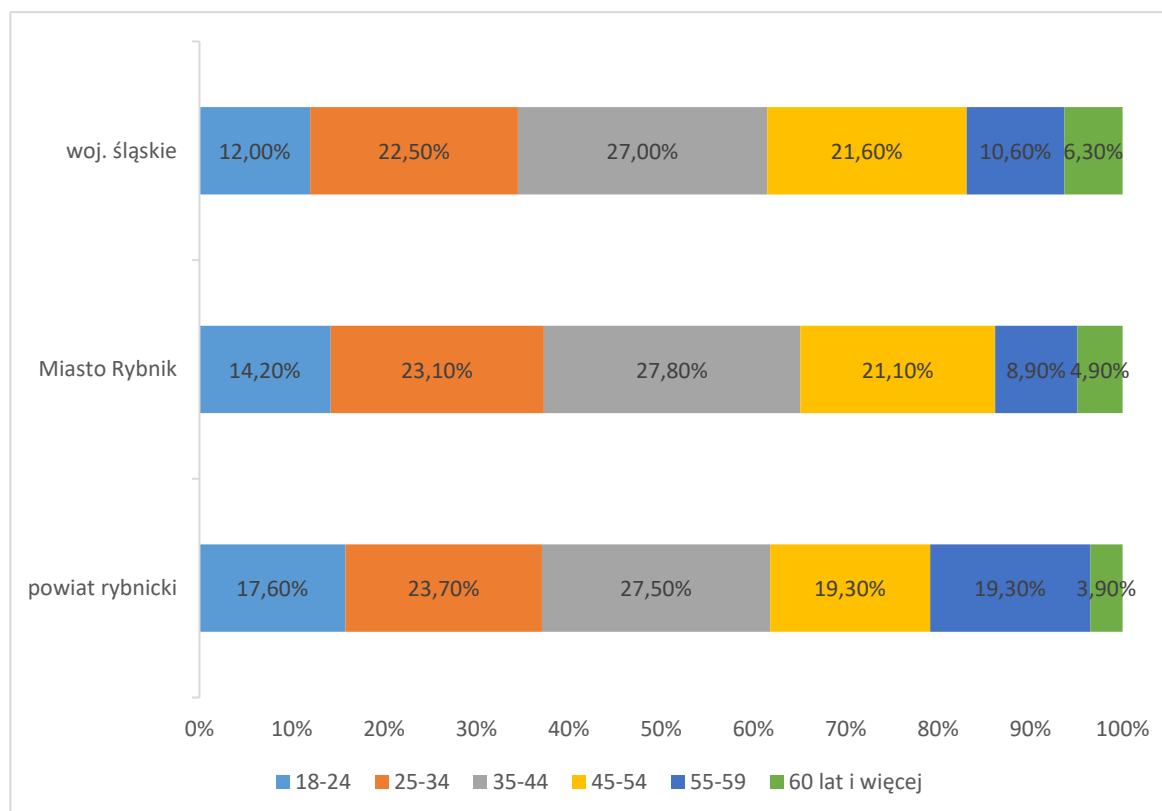
Według stanu z końca III kwartału każdego roku. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Charakterystyka osób bezrobotnych

W porównaniu z całym województwem, zarówno powiat rybnicki, jak i Miasto Rybnik charakteryzuje się wyższym udziałem wśród bezrobotnych osób młodych w wieku 18-24 lata. Odsetek tych osób w powiecie wynosi 17,6%, w Mieście Rybniku 14,2%, podczas gdy w województwie kształtuje się na poziomie 12,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Procent osób w wieku 25-34 lata jest niewiele wyższy w powiecie rybnickim (23,7%), niż w Mieście Rybniku - 23,1%, a w całym województwie 22,5%. Odsetek osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata jest zbliżony w każdym z trzech terenów i wynosi odpowiednio: w Mieście Rybniku 27,8%, w powiecie 27,5%, w województwie 27,0%. Osób w wieku 45-54 lat w województwie jest 21,6%, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku odsetki te wynoszą odpowiednio 19,3% oraz 21,1%. Udział osób z grupy wiekowej – 55-59 jest najmniejszy w Mieście Rybniku (8,9%), podczas gdy w powiecie rybnickim wynosi

19,3%, a w całym województwie 10,6%. Najwięcej osób w wieku ponad 60 lat, jest w województwie – 6,3%, w Rybniku 4,9%, najmniej jest w powiecie rybnickim 3,9%. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie, mieście oraz w województwie przedstawiono na wykresie nr 10.

Wykres 10. Rozkład wieku bezrobotnych w województwie śląskim, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku

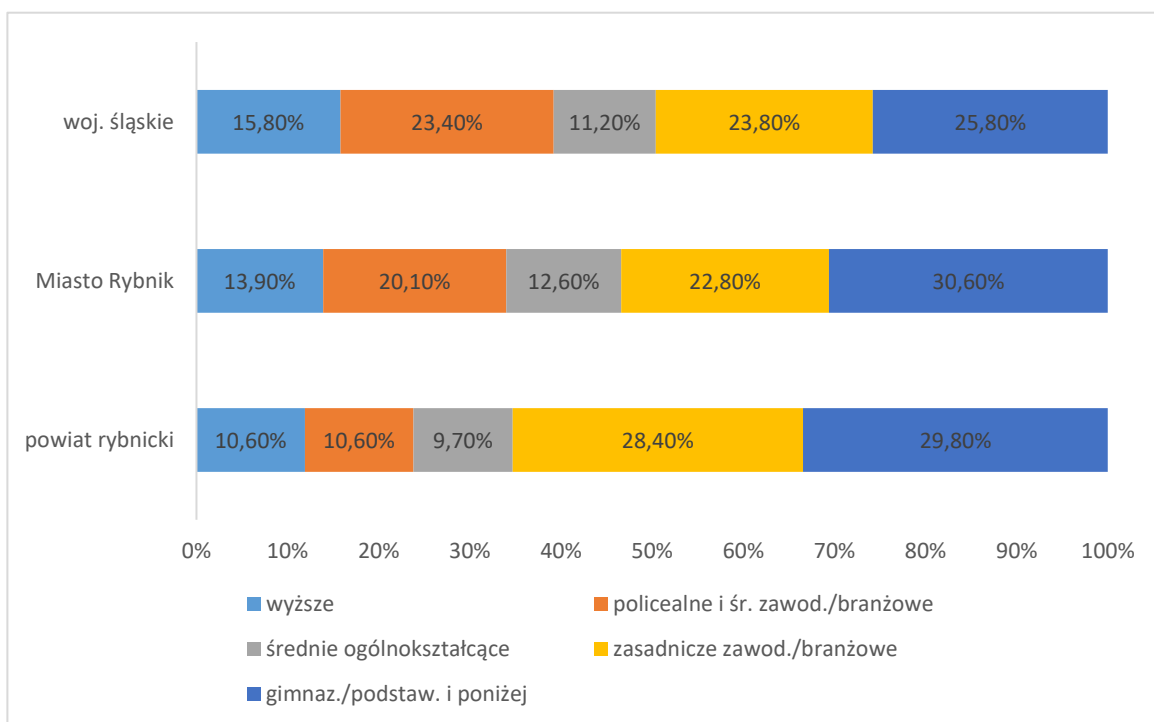

Stan na koniec 31.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

W porównaniu z województwem oraz miastem, powiat rybnicki posiada najniższy odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym (10,6% w porównaniu z 15,8% w województwie i 13,9% w mieście). Zarówno w Mieście Rybniku, jak i w powiecie zarejestrowany jest mniejszy odsetek osób (odpowiednio 20,1% oraz 10,6%) z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym niż w województwie - 23,4%. W powiecie rybnickim znajduje się najniższy odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 9,7% osób. Natomiast w Mieście Rybniku oraz w województwie śląskim odsetek osób z tego rodzaju wykształceniem wynosi odpowiednio 12,6% oraz 11,2%. Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym mają większy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie powiatu –

28,4% niż w Mieście Rybniku - 22,8% oraz w województwie (23,8%). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Mieście Rybniku 30,6% stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, natomiast w powiecie rybnickim oraz w województwie udział osób z takim wykształceniem jest niższy i wynosi 29,8% w przypadku powiatu oraz 25,8% w przypadku województwa. Dane obrazujące strukturę bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku oraz w województwie śląskim w podziale ze względu na wykształcenie ilustruje wykres nr 11.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych w województwie śląskim, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku ze względu na wykształcenie

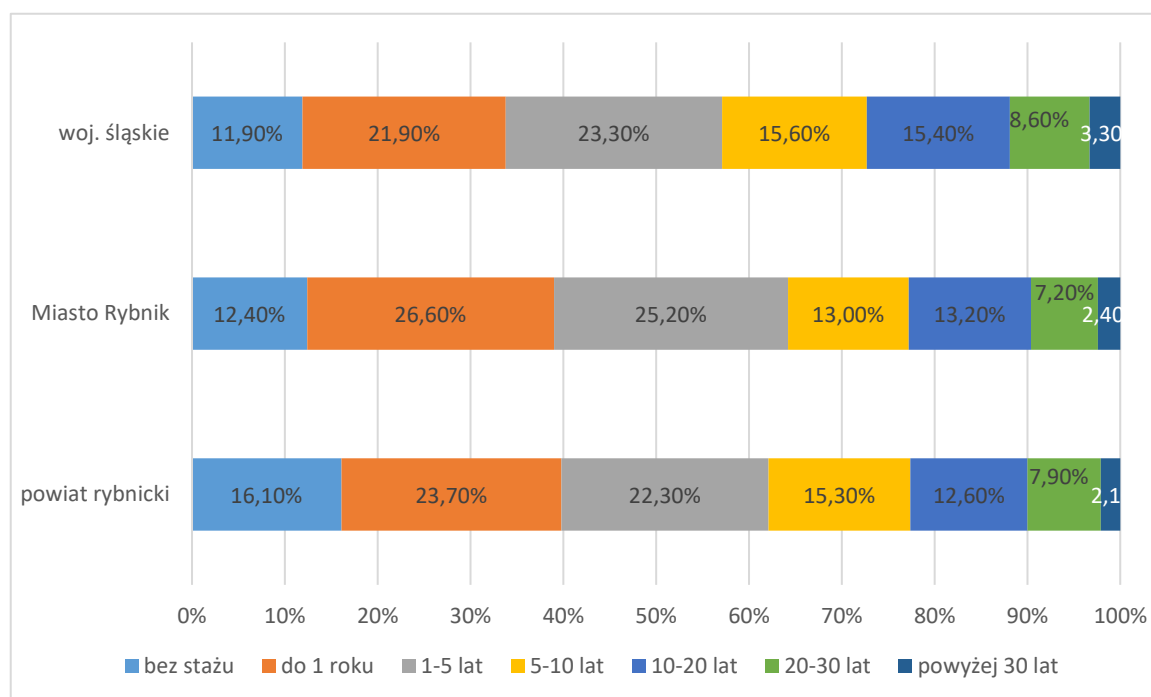

Stan na koniec 31.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

W województwie śląskim bezrobotni posiadający krótki staż pracy do 1 roku lub nieposiadający go w ogóle, stanowią łącznie 33,8% ogółu zarejestrowanych. Odsetek ten jest niższy niż w przypadku powiatu rybnickiego oraz Miasta Rybnika, gdzie wynosi odpowiednio 39,8% oraz 39,0%. Osoby bezrobotne posiadające staż pracy od 1 do 5 lat stanowią 25,2% ogółu w Mieście Rybniku (w powiecie – 22,3%, a w województwie – 23,3%). W Mieście Rybniku odsetek bezrobotnych ze stażem pracy od 5 do 20 lat wynosi 26,2%, podczas gdy w powiecie i w województwie bezrobotni, którzy przepracowali 5-20 lat stanowią odpowiednio 27,9% i 31,0% ogółu. Bezrobotni ze stażem pracy wynoszącym 20-30 lat stanowią 8,6% ogółu

w województwie śląskim, podczas gdy w powiecie odsetek ten wynosi 7,9%, a w Rybniku 7,2%. Staż pracy przekraczający 30 lat dotyczy 2,1% bezrobotnych w powiecie, 2,4% zarejestrowanych bezrobotnych w mieście oraz 3,3% bezrobotnych zarejestrowanych w województwie. Dane szczegółowe ilustruje wykres nr 12.

Wykres 12. Staż pracy bezrobotnych w województwie śląskim, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku

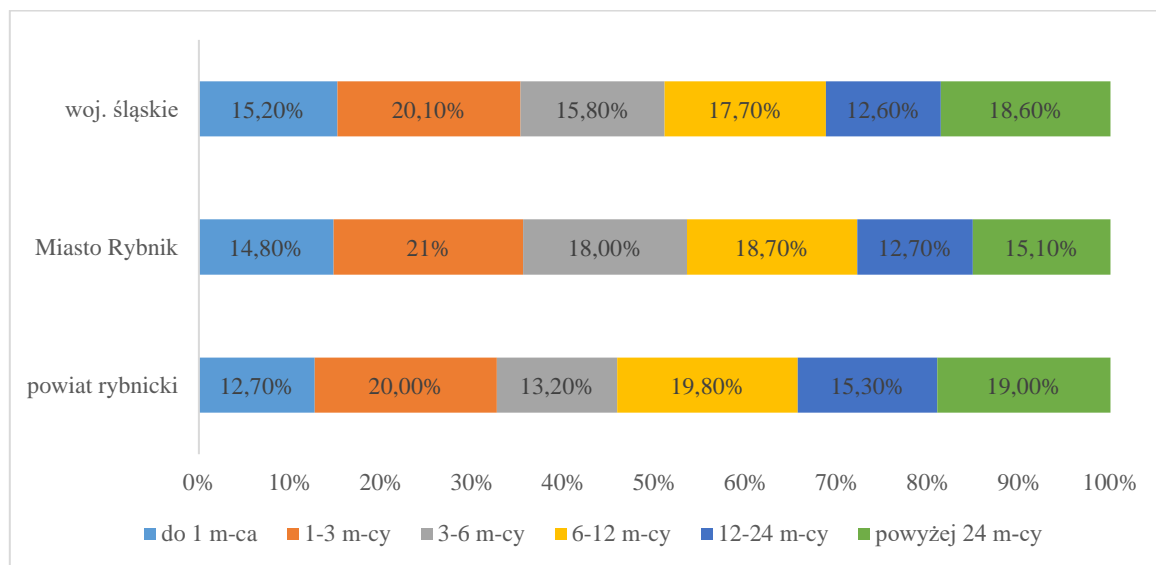

Stan na koniec 31.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Jednym z czynników charakteryzujących kondycję lokalnego rynku pracy jest czas pozostawania bez zatrudnienia przez osoby bezrobotne. Około 53,8% bezrobotnych w Mieście Rybniku pozostaje bez zatrudnienia przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Dla powiatu rybnickiego odsetek ten kształtuje się na poziomie 45,9%, a dla województwa śląskiego na poziomie 51,1%. Odsetek pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy jest najwyższy powiecie - 19,8%, w mieście Rybniku wynosi 18,7%, natomiast w województwie 17,7%. W powiecie rybnickim odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, wynosi 15,3% jest wyższy niż w Mieście Rybniku - 12,7% oraz województwie - 12,6%. W Mieście Rybniku wśród zarejestrowanych bezrobotnych znajduje się 15,1% osób, które pozostają bez zatrudnienia przez

okres dłuższy niż 2 lata, podczas gdy w powiecie odsetek ten wynosi 19,0%, a w całym województwie 18,6%. Rozkład danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy przez bezrobotnych z terenu powiatu rybnickiego, Miasta Rybnika oraz województwa śląskiego ilustruje wykres nr 13.

Wykres 13. Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych w województwie śląskim, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku

Stan na koniec 31.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób, która ze względu na szczególne uwarunkowania ma znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. 76,7% spośród ogółu bezrobotnych z powiatu rybnickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec października 2023 r., kwalifikuje się do tej grupy osób. Najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych - 43,4%. Na drugim miejscu są osoby do 30 roku życia, które stanowią 27,5%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku - 21,5% ma więcej niż 50 lat. Pozostałe grupy są mniej liczne: bezrobotni posiadający, co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia stanowią 12,4%, natomiast osób z niepełnosprawnością jest 9,6% ogółu. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli nr 8.

Tabela 8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie rybnickim

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani	
	N	%
do 30 roku życia	200	27,5
długotrwale bezrobotne	315	43,4
powyżej 50 roku życia	156	21,5
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	90	12,4
niepełnosprawni	70	9,6
będący w szczególnej sytuacji ogółem	557	76,7

Według stanu z 30.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

W Mieście Rybniku 73,8% spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec października 2023 r., kwalifikuje się do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród nich najwięcej jest długotrwale bezrobotnych, którzy stanowią 38,6% ww. grupy. W następnej kolejności są osoby młode do 30 roku życia, których w rejestrze PUP jest 26,0%. Na trzecim miejscu są bezrobotni powyżej 50 roku życia - 23,0%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 10,2% należy do osób posiadających, co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Następną w kolejności grupą, są osoby z niepełnosprawnością, które stanowią 10,1%. Szczegółowe informacje pokazuje tabela nr 9.

Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Rybniku

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani	
	N	%
do 30 roku życia	353	26,0
długotrwale bezrobotne	524	38,6
powyżej 50 roku życia	313	23,0
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	139	10,2
niepełnosprawni	136	10,1
będący w szczególnej sytuacji ogółem	1003	73,8

Według stanu z 30.10.2023 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Powyższe tabele uzupełniają przedstawioną charakterystykę osób bezrobotnych o specyficzną kategorię osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Bezrobotni należący do powyższej grupy mają jedną wspólną cechę: z różnych powodów jest im bardzo trudno podjąć pracę lub powrócić na rynek pracy. Warto jeszcze raz powtórzyć, że bezrobotni należący do powyższej kategorii w rybnickim urzędzie stanowią niespełna 75% ogółu zarejestrowanych. Jest to bardzo duża grupa osób, która bez systemowych i skoordynowanych działań aktywizacyjnych wszystkich działów urzędu, z wykorzystaniem instrumentów finansowych, w sposób samodzielny, może nie znaleźć pracy.

Przedstawione w rozdziale drugim założenia Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2024-2030 w znacznym stopniu powinny przyczynić się do zwiększenia aktywizacji zawodowej tej kategorii bezrobotnych.

Ważną informacją jest również poznanie struktury zawodowej strony podaży rynku pracy. Uporządkowany rozkład osób zarejestrowanych w PUP Rybnik pod względem posiadanych kwalifikacji formalnych dla najliczniejszych zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu Miasta Rybnika w 2022 roku

LP.	Nazwa zawodu	Liczba osób ogółem	Kobiety
1	Ogółem	1475	940
2	Bez zawodu	233	164
3	Sprzedawca	143	140
4	Kucharz	49	39
5	Fryzjer	42	41
6	Górnik eksploatacji podziemnej	31	0
7	Krawiec	30	30
8	Technik ekonomista	21	21
9	Pomocniczy robotnik budowlany	20	0
10	Magazynier	17	8
11	Sprzątaczką biurową	17	17
12	Pedagog	16	14
13	Technik administracji	16	15
14	Cukiernik	16	15
15	Technik prac biurowych	15	14
16	Ślusarz	15	0

17	Kelner	13	12
18	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste	13	3
19	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	12	8
20	Technik informatyk	12	2
21	Kierownik / właściciel zakładu usługowego	11	5
22	Ekonomista	11	9
23	Technik handlowiec	11	9
24	Doradca klienta	10	7
25	Mechanik pojazdów samochodowych	10	0
26	Technik mechanik	9	0
27	Kasjer handlowy	9	9
28	Piekarz	9	5
29	Stolarz	9	0
30	Lekarz	8	4

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. Stan na 30.06.2022 r.

Tabela 11. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu powiatu rybnickiego w 2022 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób ogółem	Kobiety
1	Ogółem	804	539
2	bez zawodu	123	97
3	Sprzedawca	91	88
4	Kucharz	26	23
5	Fryzjer	23	23
6	Górnik eksploatacji podziemnej	18	0
7	Krawiec	17	17
8	Cukiernik	15	13
9	Technik ekonomista	12	10
10	Sprzątaczką biurową	12	12
11	Ślusarz	11	0
12	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	11	3
13	Murarz	9	0
14	Magazynier	8	3
15	Piekarz	8	4
16	Technik administracji	7	6
17	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	7	7
18	Kelner	7	7
19	Robotnik gospodarczy	7	2
20	Mechanik pojazdów samochodowych	7	0

21	Pomocniczy robotnik budowlany	7	0
22	Technik logistyk	6	4
23	Technik usług kosmetycznych	6	6
24	Kasjer handlowy	6	5
25	Technik budownictwa	5	2
26	Technik obsługi turystycznej	5	5
27	Doradca klienta	5	4
28	Lakiernik samochodowy	5	0
29	Robotnik górniczy dołowy	5	0
30	Pedagog	4	4

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. Stan na 30.06.2022 r.

Tabela 12. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu Miasta Rybnika w 2023 roku

Lp.	Nazwa zawodu		Liczba osób
	ogółem	Kobiety	
1	Ogółem		913
2	1432		
2	bez zawodu	212	155
3	Sprzedawca	147	143
4	Kucharz	45	33
5	Fryzjer	34	33
6	Krawiec	22	22
7	Górnik eksploatacji podziemnej	22	0
8	Pomocniczy robotnik budowlany	21	0
9	Technik informatyk	18	5
10	Magazynier	17	7
11	Cukiernik	17	16
12	Sprzątaczką biurową	16	16
13	Technik ekonomista	15	15
14	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	14	11
15	Technik administracji	14	13
16	Doradca klienta	14	9
17	Ślusarz	14	0
18	Kierownik / właściciel zakładu usługowego	13	5
19	Technik handlowiec	12	11
20	Mechanik pojazdów samochodowych	12	0
21	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	12	3
22	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	12	6
23	Pedagog	11	9

24	Technik mechanik	11	0
25	Kelner	11	9
26	Barman	10	9
27	Piekarz	10	2
28	Pomoc kuchenna	10	9
29	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	9	7
30	Robotnik górniczy dołowy	9	0

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. stan na 30.06.2023 r.

Tabela 13. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu powiatu rybnickiego w 2023 roku

LP.	Nazwa zawodu	Liczba osób ogółem	Kobiety
1	Ogółem	782	504
2	bez zawodu	117	82
3	Sprzedawca	78	77
4	Kucharz	28	27
5	Fryzjer	24	24
6	Cukiernik	19	16
7	Górnik eksploatacji podziemnej	14	0
8	Ślusarz	13	0
9	Krawiec	13	13
10	Pomocniczy robotnik budowlany	13	0
11	Technik ekonomista	11	10
12	Technik informatyk	10	2
13	Murarz	9	0
14	Mechanik pojazdów samochodowych	9	0
15	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	9	3
16	Stolarz	9	1
17	Technik prac biurowych	8	8
18	Sprzątaczką biurową	8	8
19	Pedagog	7	7
20	Robotnik gospodarczy	7	4
21	Lakiernik samochodowy	7	0
22	Piekarz	7	3
23	Pracownik kancelaryjny	6	6
24	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6	6
25	Kelner	6	6
26	Pracownik produkcji	6	5
27	Technik usług kosmetycznych	5	5
28	Kasjer handlowy	5	4

29	Technik elektryk	4	0
30	Księgowy	4	4

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. Stan na 30.06.2023 r.

Jak pokazują powyższe tabele, struktura zawodowa osób zarejestrowanych w PUP Rybnik związana jest z ofertą edukacyjną rybnickich szkół ponadgimnazjalnych, uczelni wyższych oraz zapotrzebowaniem lokalnych pracodawców.

1.2.3. Liczba i struktura ofert pracy zgłaszanych do PUP Rybnik

W celu wspomagania i kreowania efektywnej polityki prozatrudnieniowej bardzo istotne jest poznanie strony popytowej rynku pracy. Dostosowanie kwalifikacji i umiejętności strony podaźowej do potrzeb pracodawców umożliwia rozwój społeczno-gospodarczo-ekonomiczny danego powiatu. W przypadku braku dostosowania możliwości i kompetencji pracobiorców konieczne jest skorygowanie kwalifikacji do aktualnie występujących potrzeb pracodawców. W rzeczywistości nigdy nie jest możliwe pełne zharmonizowanie strony podaźowej z popytową. Należy jednak prowadzić wszechstronne działania ograniczające bezrobocie - szczególnie bezrobocie strukturalne.

Najczęściej zgłaszane do realizacji oferty pracy w 2022 roku oraz w pierwszej połowie 2023 roku, przedstawiają poniższe tabele. Struktura zapotrzebowania ze strony pracodawców odzwierciedla charakter głównych sektorów lokalnego rynku pracy. Jak widać są to głównie zawody związane z handlem, szeroko rozumiani pracownicy biurowi, pracownicy fizyczni, zawody z branży gastronomicznej, fryzjerzy, kosmetyczki, budowlańcy a także magazynierzy, elektrycy, kierowcy, ślusarze-spawacze, pracownicy ochrony fizycznej. Szczegółowe dane zamieszczone są poniżej.

Tabela 14. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w Rybniku w 2022 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	Pracownik biurowy	160
2	Sprzedawca	114
3	Technik prac biurowych	98
4	Robotnik gospodarczy	56
5	Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	54
6	Kucharz	52
7	Pomocniczy robotnik budowlany	52

8	Kelner	43
9	Fryzjer	42
10	Pomoc kuchenna	40
11	Kosmetyczka	33
12	Murarz	31
13	Księgowy	26
14	Magazynier	26
15	Elektryk	23
16	Pracownik ochrony fizycznej	21
17	Spawacz	21
18	Robotnik budowlany	20
19	Doradca klienta	18
20	Fizjoterapeuta	18
21	Krawiec	18
22	Ślusarz	17
23	Kierowca samochodu ciężarowego	16
24	Kierowca samochodu osobowego	16
25	Elektromonter (elektryk) zakładowy	15
26	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	14
27	Cukiernik	13
28	Specjalista do spraw marketingu i handlu	13
29	Brukarz	12
30	Piekarz	12

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Tabela 15. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w powiecie w 2022 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	Sprzedawca	47
2	Pomocniczy robotnik budowlany	45
3	Magazynier	31
4	Pracownik biurowy	28
5	Kierowca samochodu ciężarowego	27
6	Technik prac biurowych*	26
7	Kucharz	23
8	Pomoc kuchenna	23
9	Pomocniczy robotnik przemysłowy	21
10	Robotnik gospodarczy	21
11	Fryzjer	17
12	Pracownik ochrony fizycznej	17
13	Kelner	14
14	Brukarz	13
15	Kosmetyczka	13
16	Spawacz	12
17	Ślusarz	12
18	Stolarz	11
19	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	10

20	Elektryk	9
21	Florysta	9
22	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste	9
23	Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	9
24	Mechanik samochodów osobowych	8
25	Specjalista do spraw marketingu i handlu	8
26	Elektromonter (elektryk) zakładowy	7
27	Kierowca samochodu osobowego	7
28	Dekarz	6
29	Operator maszyn i urządzeń do produkcji opakowań blaszanych	6
30	Operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	6

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Tabela 16. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w Rybniku w 2023 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	Sprzedawca	59
2	Pracownik biurowy	54
3	Technik prac biurowych	51
4	Nauczyciel przedmiotu w szkole ponadpodstawowej	48
5	Robotnik gospodarczy	37
6	Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	31
7	Magazynier	21
8	Kucharz	20
9	Pomocniczy robotnik budowlany	18
10	Księgowy	15
11	Doradca klienta	14
12	Elektryk	14
13	Operator suwnic (suwnicowy)	12
14	Pracownik produkcji	10
15	Fryzjer	9
16	Kierowca samochodu osobowego	9
17	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	9
18	Kierowca samochodu ciężarowego	8
19	Murarz	8
20	Pomoc kuchenna	8
21	Psycholog	8
22	Kelner	7
23	Kosmetyczka	7
24	Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	7
25	Spawacz	7
26	Asystent sędziego	6
27	Brukarz	6
28	Fizjoterapeuta	6
29	Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	6

30	Mechanik samochodów osobowych	6
31	Monter ociepleń budynków	6
32	Ogrodnik	6
33	Specjalista do spraw marketingu i handlu	6
34	Ślusarz	6

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. stan na 30.06.2023 r.

Tabela 17. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w powiecie w 2023 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	Sprzedawca	30
2	Robotnik gospodarczy	24
3	Pomocniczy robotnik budowlany	21
4	Fryzjer	17
5	Technik prac biurowych	16
6	Pracownik biurowy	11
7	Brukarz	10
8	Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	10
9	Magazynier	9
10	Elektromonter (elektryk) zakładowy	8
11	Pomoc kuchenna	8
12	Kelner	7
13	Robotnik budowlany	7
14	Asystent do spraw księgowości	6
15	Pokojowa	6
16	Spawacz	6
17	Doradca klienta	5
18	Kucharz	5
19	Operator maszyn i urządzeń do produkcji opakowań blaszanych	5
20	Opiekun medyczny	5
21	Krawiec	4
22	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	4
23	Pomocniczy robotnik przemysłowy	4
24	Ślusarz	4
25	Frezer	3
26	Kierowca samochodu ciężarowego	3
27	Laborant chemiczny	3
28	Legislator	3
29	Mechanik samochodów osobowych	3
30	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3
31	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	3
32	Operator sklejek płyt stolarskich	3
33	Operator sprzętu ciężkiego	3
34	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	3

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. Stan na 30.06.2023 r.

Dodatkowych informacji na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy dostarcza przeprowadzany cyklicznie barometr zawodów na terenie miasta i powiatu rybnickiego. Poniższe tabele przedstawiają te zawody, które podczas przeprowadzania analizy w 2022 r. i w pierwszej połowie 2023 r. zostały uznane jako deficytowe, nadwyżkowe lub zrównoważone.

Tabela 18. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Rybniku w 2022 roku

ZAPOTRZEBOWANIE	ZAWÓD		
Duży deficyt poszukujących pracy	pielęgniarki i położne		
	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie		
Deficyt poszukujących pracy	lekarze		
	fizjoterapeuci i masażyści		
	psycholodzy i psychoterapeuci		
	ratownicy medyczni		
	instruktorzy nauki jazdy		
	fryzjerzy		
	kosmetyczki		
	robotnicy budowlani		
	dekarze i blacharze budowlani		
	analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych		
	pracownicy służb mundurowych		
	kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych		
	murarze i tynkarze		
Równowaga popytu i podaży	inżynierowie chemicy i chemicy	magazynierzy	pracownicy obsługi ruchu szynowego
	architekci i urbaniści	listonosze i kurierzy	operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
	architekci krajobrazu	pracownicy poczty	pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego

	inżynierowie budownictwa	recepjoniści i rejestratorzy	nauczyciele języków obcych i lektorzy
	kierownicy budowy	szefowie kuchni	ogrodnicy i sadownicy
	inspektorzy nadzoru budowlanego	kucharze	pracownicy poligraficzni
	inżynierowie inżynierii środowiska	pomoce kuchenne	pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
	inżynierowie mechanicy	kelnerzy i barmani	kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
	geodeci i kartografowie	opiekunki dziecięce	kierownicy ds. produkcji
	biolodzy i biotechnolodzy	sprzedawcy i kasjerzy	kierownicy ds. usług
	specjaliści technologii żywności i żywienia	kierownicy sprzedaży	spawacze
	dentyści	betoniarze i zbrojarze	pracownicy ochrony fizycznej
	farmaceuci	cieśle i stolarze budowlani	pracownicy myjni, pralni i prasowni
	nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	brukarze	pracownicy ds. jakości
	nauczyciele przedmiotów zawodowych	monterzy okien i szklarze	sekretarki i asystenci
	nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego	monterzy instalacji budowlanych	specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
	nauczyciele przedszkoli	ślusarze	inżynierowie elektrycy i energetycy
	wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych	operatorzy obrabiarek skrawających	specjaliści telekomunikacji
	ekonomiści	mechanicy pojazdów samochodowych	pozostali specjaliści edukacji

	specjaliści ds. finansowych	diagności samochodowi	blacharze i lakiernicy samochodowi
	specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji	piekarze	optycy i pracownicy wytwarzający protezy
	specjaliści ds. rynku nieruchomości	cukiernicy	animatorzy kultury i organizatorzy imprez
	prawnicy	robotnicy obróbki drewna i stolarze	pomoce w gospodarstwie domowym
	bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	krawcy i pracownicy produkcji odzieży	pracownicy zajmujący się zwierzętami
	filolodzy i tłumacze	tapicerzy	projektanci i administratorzy baz danych, programiści
	socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	obuwnicy	administratorzy stron internetowych
	dziennikarze i redaktorzy	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych	specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
	specjaliści ds. administracji	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	lakiernicy
	technicy budownictwa	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP

	technicy mechanicy	mechanicy maszyn i urządzeń	plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
	graficy komputerowi	monterzy maszyn i urządzeń	pracownicy ds. techniki dentystycznej
	technicy informatycy	kierowcy samochodów osobowych	Logopedzi, audiofonolodzy
	fotografowie	kierowcy autobusów	asystenci w edukacji
	operatorzy aparatury medycznej	operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
	nauczyciele praktycznej nauki zawodu	Sprzątaczk, pokojowe	operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
	agenci ubezpieczeniowi	specjaliści ds. organizacji produkcji	elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
	przedstawiciele handlowi	pracownicy sprzedaży internetowej	akustycy, realizatorzy dźwięku
	spedytorzy i logistycy	weterynarze	rzemieślnicy obróbki szkła, metali szlachetnych
	zaopatrzeniowcy i dostawcy	pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy	pracownicy usług pogrzebowych
	pracownicy administracyjni i biurowi	przetwórcy mięsa i ryb	kierownicy ds. logistyki
	samodzielni księgowi	górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych	nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych

	pracownicy socjalni	pracownicy przetwórstwa metali	maszyniści
	opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru	projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
	floryści	pracownicy przetwórstwa spożywczego	monterzy elektroniki
	instruktorzy rekreacji i sportu	gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	
	pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	robotnicy leśni	
Nadwyżka poszukujących pracy	pedagodzy		
	pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej		
	filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy		

Barometr zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Tabela 19. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie w 2022 roku

ZAPOTRZEBOWANIE	ZAWÓD
Duży deficyt poszukujących pracy	pielęgniarki i położne
	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Deficyt poszukujących pracy	lekarze
	fizjoterapeuci i masażyści
	psycholodzy i psychoterapeuci
	ratownicy medyczni
	instruktorzy nauki jazdy
	fryzjerzy
	kosmetyczki
	robotnicy budowlani
	dekarze i blacharze budowlani
	analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
	pracownicy służb mundurowych
	kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
	murarze i tynkarze

Równowaga popytu i podaży	inżynierowie chemicy i chemicy	magazynierzy	pracownicy obsługi ruchu szynowego
	architekci i urbaniści	listonosze i kurierzy	operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
	architekci krajobrazu	pracownicy poczty	pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego
	inżynierowie budownictwa	recepjoniści i rejestratorzy	nauczyciele języków obcych i lektorzy
	kierownicy budowy	szefowie kuchni	ogrodnicy i sadownicy
	inspektorzy nadzoru budowlanego	kucharze	pracownicy poligraficzni
	inżynierowie inżynierii środowiska	pomoce kuchenne	pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
	inżynierowie mechanicy	kelnerzy i barmani	kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
	geodeci i kartografowie	opiekunki dziecięce	kierownicy ds. produkcji
	biolodzy i biotechnolodzy	sprzedawcy i kasjerzy	kierownicy ds. usług
	specjaliści technologii żywności i żywienia	kierownicy sprzedaży	spawacze
	dentyści	betoniarze i zbrojarze	pracownicy ochrony fizycznej
	farmaceuci	cieśle i stolarze budowlani	pracownicy myjni, pralni i prasowni
	nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	brukarze	pracownicy ds. jakości
	nauczyciele przedmiotów zawodowych	monterzy okien i szklarze	sekretarki i asystenci

	nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego	monterzy instalacji budowlanych	specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
	nauczyciele przedszkoli	ślusarze	inżynierowie elektrycy i energetycy
	wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych	operatorzy obrabiarek skrawających	specjaliści telekomunikacji
	ekonomiści	mechanicy pojazdów samochodowych	pozostali specjaliści edukacji
	specjaliści ds. finansowych	diagności samochodowi	blacharze i lakiernicy samochodowi
	specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji	piekarze	optycy i pracownicy wytwarzający protezy
	specjaliści ds. rynku nieruchomości	cukiernicy	animatorzy kultury i organizatorzy imprez
	prawnicy	robotnicy obróbki drewna i stolarze	pomoce w gospodarstwie domowym
	bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	krawcy i pracownicy produkcji odzieży	pracownicy zajmujący się zwierzętami
	filolodzy i tłumacze	tapicerzy	projektanci i administratorzy baz danych, programiści
	socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	obuwnicy	administratorzy stron internetowych

	dziennikarze i redaktorzy	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych	specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
	specjaliści ds. administracji	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	lakiernicy
	technicy budownictwa	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
	technicy mechanicy	mechanicy maszyn i urządzeń	plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
	graficy komputerowi	monterzy maszyn i urządzeń	pracownicy ds. techniki dentystycznej
	technicy informatycy	kierowcy samochodów osobowych	logopedzi i audiofonolodzy
	fotografowie	kierowcy autobusów	asystenci w edukacji
	operatorzy aparatury medycznej	operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
	nauczyciele praktycznej nauki zawodu	sprzątaczk i pokojowe	operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
	agenci ubezpieczeniowi	specjaliści ds. organizacji produkcji	elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
	przedstawiciele handlowi	pracownicy sprzedaży internetowej	akustycy i realizatorzy dźwięku

	spedytorzy i logistycy	weterynarze	rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
	zaopatrzeniowcy i dostawcy	pracownicy telefonicznej, elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy	pracownicy usług pogrzebowych
	pracownicy administracyjni i biurowi	przetwórcy mięsa i ryb	kierownicy ds. logistyki
	samodzielni księgowi	górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych	nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
	pracownicy socjalni	pracownicy przetwórstwa metali	maszyniści
	opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	operatorzy maszyn do produkcji oraz przetwórstwa papieru	projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
	floryści	pracownicy przetwórstwa spożywczego	monterzy elektronicy
	instruktorzy rekreacji i sportu	gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	
	pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	robotnicy leśni	
	Nadwyżka poszukujących pracy	pedagodzy	
		pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej	
		filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	

Barometr zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Tabela 20. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Rybniku w I połowie 2023 roku

ZAPOTRZEBOWANIE	ZAWÓD		
Duży deficyt poszukujących pracy	nauczyciele przedmiotów zawodowych		
	nauczyciele praktycznej nauki zawodu		
	pracownicy służb mundurowych		
Deficyt poszukujących pracy	lekarze		
	fizjoterapeuci i masażyści		
	nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących		
	psycholodzy i psychoterapeuci		
	instruktorzy nauki jazdy		
	samodzielni księgowi		
	fryzjerzy		
	kosmetyczki		
	monterzy instalacji budowlanych		
	kierowcy autobusów		
	analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych		
	kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych		
	pielęgniarki i położne		
	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie		
Równowaga popytu i podaży	inżynierowie chemicy i chemicy	repcjoniści i rejestratorzy	pracownicy poligraficzni
	architekci i urbaniści	szefowie kuchni	pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
	architekci krajobrazu	kucharze	kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu

	inżynierowie budownictwa	pomoce kuchenne	kierownicy ds. produkcji
	kierownicy budowy	kelnerzy i barmani	kierownicy ds. usług
	inspektorzy nadzoru budowlanego	opiekunki dziecięce	spawacze
	inżynierowie inżynierii środowiska	sprzedawcy i kasjerzy	pracownicy ochrony fizycznej
	inżynierowie mechanicy	kierownicy sprzedaży	pracownicy myjni, pralni i prasowni
	geodeci i kartografowie	kamieniarze	pracownicy ds. jakości
	biolodzy i biotechnolodzy	betoniarze i zbrojarze	sekretarki i asystenci
	specjaliści technologii żywności i żywienia	cieśle i stolarze budowlani	specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
	dentyści	robotnicy budowlani	inżynierowie elektrycy i energetycy
	farmaceuci	brukarze	specjaliści telekomunikacji
	nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego	dekarze i blacharze budowlani	murarze i tynkarze
	nauczyciele przedszkoli	monterzy okien i szklarze	pozostali specjaliści edukacji
	wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych	ślusarze	blacharze i lakiernicy samochodowi
	ekonomiści	operatorzy obrabiarek skrawających	optycy i pracownicy wytwarzający protezy
	specjaliści ds. finansowych	mechanicy pojazdów samochodowych	animatorzy kultury i organizatorzy imprez
	specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji	diagności samochodowi	pomoce w gospodarstwie domowym

	specjaliści ds. rynku nieruchomości	piekarze	pracownicy zajmujący się zwierzętami
	prawnicy	cukiernicy	Projektanci, administratorzy baz danych, programiści
	archiwiści i muzealnicy	robotnicy obróbki drewna i stolarze	administratorzy stron internetowych
	bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	krawcy i pracownicy produkcji odzieży	specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
	pedagodzy	tapicerzy	windykatorzy
	filolodzy i tłumacze	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych	lakiernicy
	socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
	dziennikarze i redaktorzy	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	meteorolodzy, geolodzy, geografowie
	specjaliści ds. administracji	mechanicy maszyn i urządzeń	plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
	technicy budownictwa	monterzy maszyn i urządzeń	filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
	technicy mechanicy	kierowcy samochodów osobowych	pracownicy ds. techniki dentystycznej
	graficy komputerowi	operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	logopedzi i audiofonolodzy

	technicy informatycy	sprzątaczk i pokojowe	asystenci w edukacji
	fotografowie	specjaliści ds. organizacji produkcji	kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
	operatorzy aparatury medycznej	pracownicy sprzedaży internetowej	operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
	ratownicy medyczni	specjaliści rolnictwa i leśnictwa	elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
	agenci ubezpieczeniowi	weterynarze	Akustycy i realizatorzy dźwięku
	pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej	pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy	rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
	przedstawiciele handlowi	rolnicy i hodowcy	pracownicy usług pogrzebowych
	spedytorzy i logistycy	monterzy konstrukcji metalowych	Kierownicy ds. logistyki
	zaopatrzeniowcy i dostawcy	przetwórcy mięsa i ryb	nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
	pracownicy administracyjni i biurowi	górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych	maszyniści
	pracownicy socjalni	pracownicy przetwórstwa metali	projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
	opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru	monterzy elektronicy

	floryści	pracownicy przetwórstwa spożywczego	diagności laboratoryjni medyczni
	instruktorzy rekreacji i sportu	gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	
	pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	robotnicy leśni	
	magazynierzy	operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	
	listonosze i kurierzy	pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego	
	pracownicy poczty	ogrodnicy i sadownicy	

Barometr zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Tabela 21. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie w I połowie 2023 roku

ZAPOTRZEBOWANIE	ZAWÓD
Duży deficyt poszukujących pracy	nauczyciele przedmiotów zawodowych
	nauczyciele praktycznej nauki zawodu
	pracownicy służb mundurowych
Deficyt poszukujących pracy	lekarze
	fizjoterapeuci i masażyści
	nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
	psycholodzy i psychoterapeuci
	instruktorzy nauki jazdy
	samodzielni księgowi
	fryzjerzy
	kosmetyczki
	monterzy instalacji budowlanych

	kierowcy autobusów		
	analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych		
	kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych		
	pielęgniarki i położne		
	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie		
Równowaga popytu i podaży	inżynierowie chemicy i chemicy	repcjoniści i rejestratorzy	pracownicy poligraficzni
	architekci i urbaniści	szefowie kuchni	pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
	architekci krajobrazu	kucharze	kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
	inżynierowie budownictwa	pomoce kuchenne	kierownicy ds. produkcji
	kierownicy budowy	kelnerzy i barmani	kierownicy ds. usług
	inspektorzy nadzoru budowlanego	opiekunki dziecięce	spawacze
	inżynierowie inżynierii środowiska	sprzedawcy i kasjerzy	pracownicy ochrony fizycznej
	inżynierowie mechanicy	kierownicy sprzedaży	pracownicy myjni, pralni i prasowni
	geodeci i kartografowie	kamieniarze	pracownicy ds. jakości
	biolodzy i biotechnolodzy	betoniarze i zbrojarze	sekretarki i asystenci
	specjaliści technologii żywności i żywienia	cieśle i stolarze budowlani	specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
	dentyści	robotnicy budowlani	inżynierowie elektrycy i energetycy
	farmaceuci	brukarze	specjaliści telekomunikacji

	nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego	dekarze i blacharze budowlani	murarze i tynkarze
	nauczyciele przedszkoli	monterzy okien i szklarze	pozostali specjaliści edukacji
	wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych	ślusarze	blacharze i lakiernicy samochodowi
	ekonomiści	operatorzy obrabiarek skrawających	optycy i pracownicy wytwarzający protezy
	specjaliści ds. finansowych	mechanicy pojazdów samochodowych	animatorzy kultury i organizatorzy imprez
	specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji	diagności samochodowi	pomoce w gospodarstwie domowym
	specjaliści ds. rynku nieruchomości	piekarze	pracownicy zajmujący się zwierzętami
	prawnicy	cukiernicy	projektanci i administratorzy baz danych, programiści
	archiwiści i muzealnicy	robotnicy obróbki drewna i stolarze	administratorzy stron internetowych
	bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej	krawcy i pracownicy produkcji odzieży	specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
	pedagodzy	tapicerzy	windykatorzy
	filolodzy i tłumacze	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych	lakiernicy

	Socjolodzy, specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
	dziennikarze i redaktorzy	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	meteorolodzy, geolodzy, geografowie
	specjaliści ds. administracji	mechanicy maszyn i urządzeń	plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
	technicy budownictwa	monterzy maszyn i urządzeń	filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
	technicy mechanicy	kierowcy samochodów osobowych	pracownicy ds. techniki dentystycznej
	graficy komputerowi	operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych	logopedzi i audiofonolodzy
	technicy informatycy	sprzątaczk i pokojowe	asystenci w edukacji
	fotografowie	specjaliści ds. organizacji produkcji	kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
	operatorzy aparatury medycznej	pracownicy sprzedaży internetowej	operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
	ratownicy medyczni	specjaliści rolnictwa i leśnictwa	elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
	agenci ubezpieczeniowi	weterynarze	akustycy i realizatorzy dźwięku

	pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej	pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy	rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
	przedstawiciele handlowi	rolnicy i hodowcy	pracownicy usług pogrzebowych
	spedytorzy i logistycy	monterzy konstrukcji metalowych	kierownicy ds. logistyki
	zaopatrzeniowcy i dostawcy	przetwórcy mięsa i ryb	nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
	pracownicy administracyjni i biurowi	górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych	maszyniści
	pracownicy socjalni	pracownicy przetwórstwa metali	projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
	opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru	monterzy elektroniki
	floryści	pracownicy przetwórstwa spożywczego	diagności laboratoryjni medyczni
	instruktorzy rekreacji i sportu	gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	
	pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	robotnicy leśni	
	magazynierzy	operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	

	listonosze i kurierzy	pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego	
	pracownicy poczty	ogrodnicy i sadownicy	

Barometr zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Przedstawiona poniżej analiza SWOT, z wpisanymi w niego zasobami i deficytami Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, uzupełnia informacje obrazujące sytuację panującą na lokalnym rynku pracy.

Tabela 22. Analiza SWOT dla lokalnego rynku pracy

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
1. Dostępność funduszy celowych służących aktywizowaniu osób pozostających bez pracy (Fundusz Pracy, PFRON, EFS+). 2. Wzrastająca liczba partnerów społecznych działających na rzecz rozwiązywania problemów rynku pracy. 3. Rozwój instytucji rynku pracy. 4. Dobrze przygotowana kadra publicznych służb zatrudnienia (pod względem merytorycznym i praktycznym) gotowa do profesjonalnego świadczenia usług na rzecz osób pozostających bez pracy oraz pracodawców. 5. Udzielanie wsparcia dzięki zintegrowanej współpracy kluczowych pracowników PUP Rybnik. 6. Atrakcyjne położenie geograficzne (bliskość ważnych węzłów komunikacyjnych).	1. Niedostosowanie kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb rynku pracy. 2. Duża stopa bezrobocia wśród osób do 30 roku życia oraz osób po 50 roku życia. 3. Feminizacja bezrobocia. 4. Rosnąca liczba osób dotkniętych bezrobociem długookresowym. 5. Niska jakość zasobów pracy pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. 6. Duży odsetek osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 7. Niska motywacja osób długotrwale bezrobotnych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i do udziału w programach pomocowych. 8. Brak statusu motywacyjnego osób bezrobotnych do podjęcia pracy.

Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
1. Dalszy rozwój instytucji rynku pracy. 2. Pozyskiwanie funduszy europejskich na realizację projektów, mających na celu poprawę zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. 3. Możliwość budowania dialogu społecznego w celu rozwiązywania problemów rynku pracy. 4. Promowanie mobilności zawodowej. 5. Dostosowanie form i kierunków kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy. 6. Rozwój ekonomii społecznej. 7. Zorientowanie działań instytucji rynku pracy na aktywizację zawodową osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 8. Promowanie aktywności zawodowej osób wchodzących na rynek pracy i w wieku 50+. 9. Zorientowanie działań instytucji rynku pracy na promowanie uruchamiania własnej działalności gospodarczej. 10. Polityka państwa wspierająca rozwój szkolnictwa zawodowego.	1. W opinii pracodawców - wysokie koszty zatrudnienia. 2. Mało zróżnicowana ilość ofert pracy. 3. Duża fluktuacja wykwalifikowanej kadry. 4. Utrzymujący się wysoki poziom „szarej strefy”. 5. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa. 6. System edukacyjny zbyt wolno reagujący na zmiany zachodzące na współczesnym rynku pracy. 7. Brak ofert pracy wysokiej jakości dla ludzi młodych. 8. Częste zmiany prawa, „nadregulacja” prawna.

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Przedstawiona na poprzedniej stronie szczegółowa analiza sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika, z opisem uwarunkowań demograficznych, ekonomicznych i edukacyjnych oraz pokazaniem struktury strony podażowej i popytowej, stanowi punkt wyjścia do opracowania założeń programowych, równoważących lokalny rynek pracy. Mając na uwadze zapewnienie wysokiej efektywności działań przedstawiona poniżej strategia zakłada współpracę ze wszystkimi najważniejszymi podmiotami lokalnego rynku pracy.

2. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika

2. 1. Cel główny programu, kierunki działań i cele strategiczne

CEL GŁÓWNY:

Rozwój lokalnego rynku pracy poprzez promocję zatrudnienia, przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców Miasta Rybnika.

Lp.	Kierunki działań i cele strategiczne
1.	Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy
1.1.	Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy
1.2.	Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy
1.3.	Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy
1.4.	Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy
2.	Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy
2.1.	Promocja zatrudnienia
2.2.	Stosowanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy
3.	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
3.1.	Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne
3.2.	Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
4.	Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju kształcenia zgodnego z potrzebami rynku pracy
4.1.	Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy
4.2.	Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników
5.	Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy
5.1.	Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług
6.	Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia
6.1.	Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku
6.2.	Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

2.2. Harmonogram realizacji zadań

Realizator zadań: PUP Rybnik, termin realizacji: 2024-2030

1. Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy.

1.1. Cel strategiczny: Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Świadczenie poradnictwa zawodowego dla klientów PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none">- popularyzacja usług w zakresie poradnictwa zawodowego,- udzielanie porad oraz informacji indywidualnych i grupowych,- współpraca z partnerami rynku pracy,- prowadzenie warsztatów tematycznych dot. szeroko rozumianego planowania kariery i poszukiwania pracy,- umożliwianie dostępu do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.
Prowadzenie działań profilaktycznych w celu podniesienia świadomości zawodowej mieszkańców Rybnika	<ul style="list-style-type: none">- popularyzacja usług doradczych,- współpraca z placówkami oświatowymi, w tym szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, zakładami pracy, wizyty zawodoznawcze itp.
Usługi doradców klienta	<ul style="list-style-type: none">- sporządzanie Indywidualnego Planu Działania,- świadczenie zindywidualizowanej i kompleksowej usługi pomocowej.

1.2. Cel strategiczny: Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Stosowanie zintegrowanych form aktywizacji	<ul style="list-style-type: none">- stały monitoring sytuacji i problemów osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,- podejmowanie działań na rzecz zwiększenia mobilności zawodowej i przestrzennej osób bezrobotnych i poszukujących pracy,

	<ul style="list-style-type: none"> - świadczenie odpowiednich form pomocy dla osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, - stosowanie komplementarnych i kompleksowych działań wspierających w stosunku do osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Aktywizacja osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, - inicjowanie, opracowywanie i realizacja aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, - współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, związkami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
Podjęmowanie innych działań mających na celu aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie bezrobotnych przy podnoszeniu kwalifikacji zawodowych poprzez przyznawanie stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki, - refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem.
Stosowanie innych metod i instrumentów sprzyjających aktywizacji z uwzględnieniem ekonomii społecznej i partnerstwa lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z organizacjami pozarządowymi, - współfinansowanie powstawania spółdzielni socjalnych,

1.3. Cel strategiczny: Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Pozyskiwanie ofert pracy	<ul style="list-style-type: none"> - wizytowanie pracodawców, - pozyskiwanie nowych pracodawców do współpracy oraz utrzymanie kontaktów z pracodawcami dotychczas współpracującymi, - współpraca z urzędami pracy z miast ościennych w zakresie wymiany informacji o wolnych miejscach pracy, - monitorowanie innych źródeł ofert pracy, w tym portali internetowych, lokalnej i regionalnej prasy.
Doskonalenie procesu realizacji ofert pracy	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie możliwości realizacji ofert pracy, - przegląd ofert zatrudnienia zgodny

	<p>z kwalifikacjami i umiejętnościami posiadanymi przez bezrobotnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stały kontakt z pracodawcą w celu zapewnienia dostępu do informacji o strukturze zarejestrowanych bezrobotnych, - optymalne zaspokajanie potrzeb pracodawcy w zakresie doboru kandydatów na wolne miejsca zatrudnienia.
<p>Podejmowanie przedsięwzięć sprzyjających kontaktom osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie giełd, jarmarków i targów pracy, - współudział w procesach rekrutacyjnych, - inicjowanie i udział w innych przedsięwzięciach mających na celu bezpośredni kontakt osób bezrobotnych z pracodawcami.
<p>Realizacja zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami EOG oraz zatrudniania cudzoziemców w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie zadań w zakresie pośrednictwa pracy prowadzonego w ramach sieci EURES, - badanie i analizowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w związku z postępowaniem o wydanie zezwolenia na zatrudnianie cudzoziemców w Polsce.

1.4. Cel strategiczny: Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
<p>Inicjowanie i realizacja własnych programów i projektów aktywizacji rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współrealizacja krajowych, regionalnych programów przeciwdziałania bezrobociu, - opracowywanie i realizacja lokalnych programów aktywizacji bezrobotnych - programowanie i wykonywanie działań realizowanych przy wsparciu m.in. środków Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego+ oraz z wykorzystaniem środków z rezerwy Funduszu Pracy ministra właściwego ds. pracy oraz Marszałka Województwa, PFRON.
<p>Upowszechnianie informacji o działaniach podejmowanych przez inne podmioty na rzecz osób bezrobotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie i rozpowszechnianie informacji o innowacyjnych projektach realizowanych dla grup defaworyzowanych na rynku pracy.

2. Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy

2.1. Cel strategiczny: Promocja zatrudnienia

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Prowadzenie stałej działalności informacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - opracowywanie i zamieszczanie na stronie Urzędu materiałów informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy świadczonych przez PUP, - promocja działalności Urzędu w mediach, - informowanie bezrobotnych o możliwościach zatrudnieniowych, - informowanie otoczenia instytucjonalnego o zadaniach realizowanych przez PUP Rybnik, - promowanie działań urzędu poprzez stronę internetową oraz media społecznościowe, - współpraca z partnerami rynku pracy w zakresie wymiany informacji o usługach i instrumentach rynku pracy, - organizacja konferencji, dni otwartych Urzędu, - stosowanie nowoczesnych metod i narzędzi informacyjno-promocyjnych.

2.2. Cel strategiczny: Stosowanie instrumentów wspierających podstawowe usługi rynku pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Realizacja instrumentów rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - finansowanie kosztów przejazdu i powrotu z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, odbywania stażu, przygotowania zawodowego w związku ze skierowaniem przez PUP, - finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, - ustalanie uprawnień do dodatków aktywizacyjnych, - dodatkowe instrumenty dla bezrobotnych do 30 r. życia (bon stażowy, bon szkoleniowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie).
Realizacja form wspierających zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie staży, - organizacja robót publicznych i prac interwencyjnych,

	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych, - grant na telepracę, - świadczenie aktywizacyjne, - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne osób do 30 r. życia podejmujących pracę po raz pierwszy w życiu, - dofinansowanie wynagrodzeń bezrobotnych 50+.
Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnienia z zastosowaniem instrumentów rynku pracy oraz form wspierających zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - negocjowanie z pracodawcami możliwości zatrudnienia po zakończeniu realizacji form subsydiowanych, - zawieranie umów i porozumień z pracodawcami deklarującymi zatrudnienie osób bezrobotnych po zakończeniu form subsydiowanego zatrudnienia, - realizacja przepisów dot. pomocy publicznej, - badanie efektywności po zakończeniu odbywania form wspierających zatrudnienie.

3. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

3.1. Cel strategiczny: Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowywanie i rozpowszechnianie informacji dot. możliwości samozatrudnienia, - udział w inicjatywach i projektach promujących przedsiębiorczość, - podejmowanie działań sprzyjających wymianie informacji oraz dobrych praktyk dotyczących przedsiębiorczości, - promowanie dobrych praktyk w zakresie samozatrudnienia.
Umożliwianie klientom PUP w Rybniku podejmowania działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> - świadczenie poradnictwa zawodowego, z uwzględnieniem tematyki przedsiębiorczości, - organizowanie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, - udzielanie bezrobotnym i poszukującym pracy jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej,

	konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności gospodarczej, - udzielanie środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.
--	--

3.2. Cel strategiczny: Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Udzielanie wsparcia przedsiębiorcom przy tworzeniu nowych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie pełnej i rzetelnej informacji o możliwościach wsparcia pracodawcy przez urząd pracy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, refundacja składki na ubezpieczenie społeczne oraz prace interwencyjne, - świadczenie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy, - udział w projektach promujących przedsiębiorczość i konkurencyjność przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy.
Pozyskiwanie nowych i współpraca z dotychczasowymi pracodawcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązywanie kontaktów z nowymi pracodawcami w celu zapewnienia im pośrednictwa pracy oraz przedstawienia możliwego wsparcia.

4. Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

4.1. Cel strategiczny: Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Promowanie oraz informowanie o możliwościach rozwoju zawodowego oferowanego przez PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i udostępnienie ulotek, wywieszanie plakatów, - przygotowywanie i udostępnianie informacji o szkoleniach i innych formach wsparcia rozwoju zawodowego bezpośrednio zainteresowanym, wykorzystując w szczególności tablice ogłoszeń oraz stronę internetową Urzędu, media społecznościowe, lokalne media, portale internetowe, - współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy.

Organizowanie szkoleń oraz pozostałych form wspierających rozwój zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> - wybór instytucji szkoleniowej, - zawieranie umów szkoleniowych lub powierzanie szkoleń, - kierowanie na szkolenia, - monitorowanie przebiegu szkolenia, - prowadzenie analiz skuteczności i efektywności szkoleń, - finansowanie szkoleń, - zawieranie umów oraz finansowanie: studiów podyplomowych, przygotowania zawodowego dorosłych, pożyczki szkoleniowej, kosztów egzaminów lub licencji.
---	--

4.2. Cel strategiczny: Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Promowanie oraz informowanie o możliwościach rozwoju zawodowego pracodawców i ich pracowników oferowanych przez PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i udostępnienie ulotek, wywieszanie plakatów, - przygotowywanie i udostępnianie informacji o możliwościach wsparcia rozwoju zawodowego pracodawców i pracowników bezpośrednio zainteresowanym, wykorzystując w szczególności tablice ogłoszeń oraz stronę internetową Urzędu, media społecznościowe, lokalne media, portale internetowe, - współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy.
Prowadzenie działań wspierających rozwój zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> - zawieranie umów, - kontrola realizacji umów, - finansowanie kształcenia ustawicznego: (kursy, studia podyplomowe, egzaminy, badania lekarskie, ubezpieczenie), - sporządzanie sprawozdań i analiz.

5. Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy

5.1. Cel strategiczny: Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Udział i wspieranie projektów promujących i rozwijających dialog, partnerstwo oraz współpracę na rzecz świadomego planowania kariery zawodowej i optymalizacji zatrudniania	- wspieranie powstawania partnerstw lokalnych na rzecz świadomego planowania kariery zawodowej oraz zwiększania zatrudnienia i rozwoju lokalnego rynku pracy.
Partnerstwo z organizacjami pozarządowymi	- inicjowanie i współpraca z organizacjami pozarządowymi, - wymiana informacji o sytuacji na rynku pracy oraz o usługach świadczonych przez lokalnych partnerów rynku pracy.
Współpraca z innymi podmiotami związanymi ze sferą zatrudnienia i aktywizacji zawodowej	- kontynuacja lub nawiązanie współpracy z partnerami lokalnego rynku pracy m.in. radą rynku pracy, Urzędem Miasta Rybnika, PIP, OPS, WUP, OHP, ZUS, GUS, PFRON, powiatowymi urzędami pracy, mediami, agencjami zatrudnienia.

6. Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia

6.1. Cel strategiczny: Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Świadczenie usług zgodnie z obowiązującymi przepisami	- dostosowywanie pracy urzędu do bieżących nowelizacji przepisów dotyczących usług rynku pracy i aktywizacji zawodowej, w tym przede wszystkim ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Wdrażanie zasad, procedur, usprawniających i ujednolicających tryb postępowania w Urzędzie	- wypracowywanie własnych zasad postępowania na podstawie dotychczasowych doświadczeń, - dostosowanie pracy urzędu do wymogów prawnych.

6.2. Cel strategiczny: Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Doskonalenie zawodowe pracowników urzędu pracy	- udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, warsztatach, studiach podyplomowych itp. - umożliwianie pracownikom dostępu do materiałów, podręczników, publikacji, stron internetowych w celu pozyskiwania przez nich bieżących informacji związanych z wykonywanymi zadaniami.
Zapewnianie odpowiednich warunków pracy	- wyposażanie stanowisk pracy w odpowiedni sprzęt teleinformatyczny z dostępem do internetu ułatwiający pracę, - korzystanie z nowoczesnych technologii w celu stałego doskonalenia procesu pracy.

3. Efekty Programu

- 1) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 2) aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- 4) wpływ narzędzi stosowanych przez urząd na rozwój zasobów na lokalnym rynku pracy,
- 5) wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości,
- 6) poszerzenie katalogu partnerstw lokalnych.

4. Źródła finansowania

Środki na realizację programu pochodzić będą z:

- 1) Budżetu Państwa – Fundusz Pracy,
- 2) Funduszy Unii Europejskiej,
- 3) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Monitorowanie Realizacji Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2024-2030

Monitorowanie realizacji działań Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2024-2030 oraz ocena postępu realizacji założonych celów prowadzone będą w oparciu o wskaźniki realizacji celów. Instytucją odpowiedzialną za monitorowanie wdrażania i ewentualną aktualizację Programu będzie Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. W ramach działań monitorujących realizację Programu zakłada się opracowywanie rocznych raportów z jego realizacji.

Wskaźniki monitorujące rynek pracy w Rybniku.

Wskaźniki szczegółowe odnoszące się do sytuacji na lokalnym rynku pracy dotyczące poszczególnych celów strategicznych oraz celów operacyjnych:

Cel strategiczny 1.

Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.1.

Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- liczba porad indywidualnych i grupowych,
- liczba udzielonych informacji zawodowych,
- liczba podmiotów rynku pracy, placówek oświatowych, w tym szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych, z którymi współpracowano,
- liczba osób korzystających z informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia,
- liczba osób, dla których stworzono Indywidualny Plan Działania.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.2.

Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- liczba wydanych skierowań w ramach zatrudnienia subsydiowanego,
- liczba wydanych pozostałych skierowań,
- liczba osób, które uzyskały stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki,
- liczba osób, które uzyskały refundację kosztów opieki nad dzieckiem do 7 roku życia.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.3.

Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy:

- liczba wizyt u pracodawców,
- liczba pracodawców w bazie danych PUP Rybnik oraz liczba nowych pracodawców, z którymi nawiązano współpracę,
- liczba zorganizowanych, giełd pracy, jarmarków ofert pracy, targów pracy,
- liczba realizowanych ofert pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.4.

Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- liczba współrealizowanych programów krajowych, regionalnych i lokalnych przeciwdziałania bezrobociu oraz liczba ich uczestników,
- liczba i nazwa zrealizowanych programów,
- liczba osób zaktywizowanych.

Cel strategiczny 2.

Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 2.1.

Promocja zatrudnienia:

- liczba i rodzaj wydarzeń promujących usługi PUP Rybnik,
- liczba materiałów informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy świadczonych przez PUP zamieszczonych na stronie Urzędu oraz w mediach społecznościowych.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 2.2

Stosowanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy:

- liczba osób zatrudnionych w ramach pracy subsydiowanej,
- liczba osób, którym przyznano dodatek aktywizacyjny,
- liczba udzielonych bonów na zasiedlenie,
- liczba osób objętych pozostałymi formami wsparcia (staże i bony stażowe, prace społecznie użyteczne).

Cel strategiczny 3.

Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 3.1.

Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne:

- liczba wydarzeń promujących postawy przedsiębiorcze zorganizowane przez PUP Rybnik lub w których PUP brał udział,
- liczba osób bezrobotnych, które uzyskały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- liczba utworzonych spółdzielni socjalnych,
- kwota udzielonych dotacji.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 3.2.

Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy:

- liczba utworzonych stanowisk pracy,
- kwota wypłaconych refundacji.

Cel strategiczny 4.

Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 4.1.

Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- liczba osób, które ukończyły szkolenia,
- liczba umów o dofinansowanie studiów podyplomowych,
- liczba umów o dofinansowanie nostryfikacji,
- liczba umów o sfinansowanie kosztów egzaminu lub licencji.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 4.2.

Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników:

- liczba zawartych umów na realizację kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS),
- liczba uczestników, którzy skorzystali z dofinansowania kształcenia ustawicznego KFS.

Cel strategiczny 5.

Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 5.1.

Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług

- liczba posiedzeń Powiatowej Rady Rynku Pracy,
- liczba spotkań partnerskich z podmiotami rynku pracy,
- rodzaj działań prowadzonych w ramach partnerstwa lokalnego.

Cel strategiczny 6.

Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 6.1.

Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

- rodzaj i zakres wdrożonych zarządzeń zwiększających profesjonalizację usług,

- zapewnienie odpowiedniego wyposażenia stanowisk pracy w sprzęt teleinformatyczny ułatwiający pracę,
- liczba przeprowadzonych kontroli wewnętrznych dotyczących realizacji działań statutowych,
- liczba przeprowadzonych kontroli zewnętrznych w zakresie realizowanych zadań.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 6.2.

Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

- liczba pracowników PUP w Rybniku, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach lub na studiach za pośrednictwem pracodawcy,
- liczba pracowników PUP w Rybniku, którzy brali udział w konferencjach, warsztatach, seminariach.

6. Postanowienia końcowe

Program to dokument otwarty i „elastyczny” tzn. może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami miasta oraz wymogami prawa. Realizację Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2024-2030 powierza się Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

Bibliografia

1. Augustyn A., Gruszczyński I., Muster R. (red.) diagnoza edukacji i rynku pracy w województwie śląskim. Raport z badań realizowanych w ramach projektu „Diagnoza edukacji i rynku pracy na Śląsku”, Katowice, Jastrzębie-Zdrój 2010, KAGA- DRUK.
2. Geisler R., Geisler M., (red.), Zawodowiec – przyszłościowiec wyzwaniem dla rybnickiego rynku kształcenia zawodowego, Miasto Rybnik, Rybnik 2010.
3. Gomółka K., Kacprzak M., Kmiec D., Król A., Majewski J., Rynek pracy w dobie pandemii COVID-19 na przykładzie Azerbejdżanu i Polski, Warszawa 2021, Wydawnictwo SGGW.
4. Góra M., Sztanderska U. Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik, Warszawa 2006, MPIPS.
5. Kolny B., Maciejewski G. Zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym w wyniku restrukturyzacji przemysłu węglowego w województwie śląskim – mity i fakty, Warszawa 2006, IPiSS.
6. Krajewski S., Mackiewicz M., Krajewski P. (red.) Jak obniżyć bezrobocie – mechanizmy niwelowania niedopasowań strukturalnych na rynku pracy. Rekomendacje, Łódź 2008, Proxima sp. z o.o.
7. Kryńska E. Podręcznik użytkownika metod, narzędzi i procedur diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy, Warszawa 2010, MPiPS.
8. Kwiatkowski E. Bezrobocie podstawy teoretyczne, Warszawa 2007, PWN.
9. Makuch. M (red.), Współczesny rynek pracy. Zatrudnienie i bezrobocie w XXI wieku, Wrocław 2014, CEdu Sp. z o.o.
10. Mayntz R., Holm K., Hubner P. Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985, PWN.
11. Muster R. Bezrobotni z pokolenia Baby Boomers i pokolenia Z. Różnice generacyjne a gotowość do funkcjonowania w realiach zmieniającego się rynku pracy na przykładzie Rudy Śląskiej, Katowice 2022, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
12. Pactwa B., Rojek-Adamek P. (red.) Edukacja całościowa - kompetencje cywilizacyjne a regionalny rynek pracy, Tychy 2006, Wydawnictwa Naukowe WSZiNS.

13. Rybka I., Trawkowska D., Wytyczne do tworzenia samorządowych strategii rozwiązywania problemów społecznych, w: Strategie w polityce społecznej, M. Grewiński, A. Karwacki, (red). Warszawa 2009.
14. Szarfenberg R. Marginalizacja i wykluczenie społeczne, Wykłady, Warszawa 2006, Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski.

Netografia

<https://rybnik.praca.gov.pl/>

<http://www.rybnik.eu/>

<http://www.starostwo.rybnik.pl/>

<http://www.stat.gov.pl>

Spis rysunków, wykresów i tabel

1. Spis rysunków

1. Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego i w Mieście Rybniku..... 7
2. Rysunek 2. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz w Mieście Rybniku.....15
3. Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z podziałem na gminy i Miasto Rybnik25

2. Spis wykresów

1. Struktura mieszkańców powiatu rybnickiego pod względem wieku w latach 2018-20228
2. Struktura mieszkańców Miasta Rybnika pod względem wieku w latach 2018-2022.....9
3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na przestrzeni ostatnich 5 lat.....14
4. Pracujący w Mieście Rybniku wg grup sekcji PKD.....21
5. Pracujący w powiecie rybnickim wg sekcji PKD.....22
6. Bezrobocie w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku.....23
7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na tle województwa i kraju..... 24

8. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu powiatu rybnickiego.....	26
9. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu Miasta Rybnika.....	27
10. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku.....	28
11. Struktura bezrobotnych w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku ze zględu na wykształcenie.....	29
12. Staż pracy bezrobotnych w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku.....	30
13. Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku.....	31

3. Spis tabel

1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku w latach 2018-2022.....	10
2. Dane dotyczące szkolnictwa w Mieście Rybniku w roku szkolnym 2023/2024.....	11
3. Dane dotyczące szkolnictwa w powiecie rybnickim w roku szkolnym 2023/2024.....	12
4. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według sekcji PKD.....	18
5. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według klas wielkości.....	19
6. Pracujący w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na tle kraju i woj. śląskiego według płci.....	20
7. Spadek liczby bezrobotnych w Mieście Rybniku i poszczególnych gminach w latach 2022-2023.....	25
8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie rybnickim.....	32
9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Rybniku.....	32
10. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu Miasta Rybnika w 2022 r.....	33
11. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu powiatu rybnickiego w 2022 r.	34

12. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu Miasta Rybnika w 2023 r.....	35
13. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych z terenu powiatu rybnickiego w 2023 r.....	36
14. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w Mieście Rybniku w 2022 r.....	37
15. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w powiecie w 2022 r.	38
16. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w Mieście Rybniku w 2023 r.....	39
17. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w powiecie w 2023 r.	40
18. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Mieście Rybniku w 2022 r.....	41
19. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie w 2022 r.....	45
20. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Mieście Rybniku w I połowie 2023 r.....	50
21. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie w I połowie 2023 r.....	54
22. Analiza SWOT dla lokalnego rynku pracy.....	59